

Gorenjski Glas

PETEK, 23. JUNIJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 50, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V šolo danes le še po spričevala

Večina učencev in dijakov bo danes, ko jim bodo v šolah razdelili spričevala, v tem šolskem letu zadnjič prestopila šolski prag, v ponedeljek se zanje začnejo počitnice.

MATEJA RANT

Kranj – Po treh šolskih letih, zaznamovanih z epidemijo covid-19, se končuje spet običajno šolsko leto. V letošnji generaciji šolarjev je bilo v gorenjski regiji 20.469 učencev, od tega jih 2188 zaključuje osnovnošolsko izobraževanje. V vseh srednješolskih programih na vseh gorenjskih srednjih šolah se skupaj izobražuje 7614 dijakov, od tega jih je v zaključnem letniku 1845, so pojasnili na ministrstvu za vzgojo in izobraževanje.

V šolah danes poteka razdelitev spričeval učencem

in dijakom, obenem pa bodo pripravili proslave pred dnevom državnosti. Učenci zaključnih razredov so spričevala prejeli že pretekli četrtek, dijakom zaključnih letnikov, ki so pouk končali 19. maja, so jih razdelili 22. maja, potem pa jih je čakala še matura. Maturitetna spričevala bodo v šolah prejeli 10. julija. Pred šolarji sta zdaj – vsaj za večino – dva brezskrbna počitniška meseca, ki ju bodo v številnih organizacijah in društvih tudi letos popestrili z letovanji ter poletnimi šolami in delavnicami. Novo šolsko leto se bo začelo v

petek, 1. septembra, a šolarje že po dveh mesecih spet čakajo krajše »krompirjeve« počitnice. Zimske počitnice, ki so jih letos zaradi svetovnega prvenstva v Planici prestavili na januar oziroma začetek februarja, pa bodo kot običajno spet konec februarja.

V prihodnje se obeta prenova sistema vzgoje in izobraževanja; ta čas je v pripravi nacionalni program za vzgojo in izobraževanje za obdobje do leta 2033. Na šolskem ministrstvu želijo med drugim večji poudarek nameniti digitalizaciji.

Učenci in dijaki se že pripravljajo na skok v počitnice. Fotografija je simbolična.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Prvi vročinski val

Že danes naj bi nevihte prinesle osvežitev.

ANA ŠUBIC

Kranj – Tudi Gorenjsko je ta teden zajel prvi letošnji vročinski val. V sredo se je, denimo, v Kranju ogrelo do 33 stopinj Celzija, na Brniku do 32,5, v Lescah do 31 in Ratečah do 29,5 stopinje. Kot je včeraj pojasnil meteorolog z Agencije RS za okolje Branko Gregorčič, so temperature v zadnjih dneh za okoli pet stopinj Celzija višje od dolgoletnih povprečij, vendar pa rekordov ali tropske noči, ko se temperature tudi čez noč ne spustijo pod

20 stopinj, na Gorenjskem niso zabeležili. Včeraj je bilo po napovedih podobno vroče kot v sredo, danes pa naj bi nevihte prinesle osvežitev in tudi konec tedna se vročina še ne bo vrnila, je dejal Gregorčič. Jutri in v nedeljo bodo ob povečini sončnem vremenu najvišje temperature na Gorenjskem v glavnem med 24 in 28 stopinjami Celzija. »Tudi v prihodnjem tednu ne bo zelo vroče, a bo kakšen dan vseeno blizu 30 stopinj. Od torka naprej bo nekoliko povečana možnost popoldanskih neviht.«

Priloga: **jeseniške novice**

A2U.si
BIKES / **GRUPO**
ELEKTRIČNA KOLESA

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

ODKUP MESNATIH, DEBELIH IN ČRNIH KRAV!

(02) 790 15 60, 031 733 637

Odkup celotnih govejih čred na gospodarstvu.

PLAČILO TAKOJ!

ODKUP KRAV do 4,10 € + davek (bio + 0,20 €)

Povečano povpraševanje po **BIO KRAVAH** (do 0,20 €)

AKTUALNO – prodaja **MALIH MALIH BIKOV** 200–300 kg

Kogler Franc A., d.o.o. Parmova ulica 53, SI-1000 Ljubljana

Aktualne dnevne cene:

BIKI do 4,65 € + davek
TELICE do 4,60 € + davek

Tedenska prodaja **MALIH TELIČK**; cca 200–250 kg!

Zagotovljena plačila v dveh dneh na vaš bančni račun.

V nedeljo, 25. junija, bomo praznovali dan državnosti, ki zaznamuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija postala neodvisna in samostojna država.
Želimo vam ponosen praznik!

Vaš **Gorenjski Glas**

www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Na Gorenjskem trije nepoklicni župani

Med gorenjskimi župani so trenutno trije, ki funkcijo opravljajo nepoklicno. To so cerkljanski župan Franc Čebulj, jeseniški župan Peter Bohinec in kranjskogorska županja Henrika Zupan.

3

GORENJSKA

Nesoglasja glede investicij

Mestna občina Kranj je izvedla revizijo projekta, skupnega s šenčurško občino, pri čemer ugotavlja, da je preplačala svoj delež za izgradnjo primarnega kanala in čistilne naprave Trboje.

6

ŠPORT

Odločitve bodo padle v vodi

Na kranjskem letnem kopališču bodo od danes do nedelje potekale kvalifikacije za uvrstitev na evropsko prvenstvo v vaterpolu, ki bo januarja prihodnje leto v Netanji v Izraelu.

8

ZANIMIVOSTI

Postreže vas tudi Cene Prevc

Znamenita škofjeloška kavarna in slaščičarna Homan ima od začetka tega meseca nova najemnika, saj sta jo prevzela Matej Kavčič in nekdanji smučarski skakalec Cene Prevc.

24

VREME

Danes bo sprva precej jasno, popoldne in zvečer bodo nastajale plohe in nevihte. Jutri bo pretežno jasno. V nedeljo bo sončno.

10/27 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Letos rišemo in slikamo

Dan starejših praznujemo prvega oktobra, in da si bomo takrat lahko ogledali lepo razstavo, je delo treba začeti dovolj zgodaj. Na NIJZ Kranj so se odločili, da bomo letos namesto pisali – risali in slikali. Tema je ustaljena, in sicer Tudi starost je lepa. Prepustite se domišljiji in razmislite, kako bi naslikali sliko s tem naslovom. Slikanja se lahko lotite v katerikoli tehniki, velikost podlage naj bo A3, brez okvirja. Izdelke pošljite v tulcu ali jih do 15. septembra prinesite na NIJZ OE Kranj na Gosposvetsko 12. Lahko jih pustite pri vratarju ali pa pokličete gospo Rio Jagodic na telefon (04) 20 17 196 ali ji pišite na ria.jagodic@nijz.si. Vsi avtorji likovnih del bodo v zahvalo prejeli simbolično nagrado. Pri tem natečaju sodelujemo Gorenjski glas, Gorenjske lekarne in Zveza kulturnih društev Kranj, kjer bodo dela od 29. septembra do 15. oktobra tudi razstavljena. Prisrčno vabljeni k sodelovanju!

naslikali sliko s tem naslovom. Slikanja se lahko lotite v katerikoli tehniki, velikost podlage naj bo A3, brez okvirja. Izdelke pošljite v tulcu ali jih do 15. septembra prinesite na NIJZ OE Kranj na Gosposvetsko 12. Lahko jih pustite pri vratarju ali pa pokličete gospo Rio Jagodic na telefon (04) 20 17 196 ali ji pišite na ria.jagodic@nijz.si. Vsi avtorji likovnih del bodo v zahvalo prejeli simbolično nagrado. Pri tem natečaju sodelujemo Gorenjski glas, Gorenjske lekarne in Zveza kulturnih društev Kranj, kjer bodo dela od 29. septembra do 15. oktobra tudi razstavljena. Prisrčno vabljeni k sodelovanju!

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 13. junija 2023, prejme dve vstopnici za koncert skupine Rock Partyzani, ki bo v soboto, 24. junija, ob 20. uri v grajskem parku gradu Dvor v Preddvoru, **Magda Bizovičar** iz Škofje Loke. Nagrajenki čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme **MARIJA JUVAN, Rateče - Planica.**

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjski glas.si

Število prebivalcev narašča

Ljubljana – Lani je v Sloveniji živel 2.107.180 prebivalcev. To je bilo 107.235 ali 5,4 odstotka več kot ob osamosvojitvi leta 1991, so ob dnevu državnosti sporočili s Statističnega urada Republike Slovenije. Eurostatove projekcije predvidevajo rast števila prebivalcev Slovenije do približno leta 2026, ko naj bi jih naštel nekaj več kot 2.121.000, nato pa naj bi se začelo počasi zmanjševati. Slovenija naj bi 1. januarja 2100 imela 1.951.000 prebivalcev ali sedem odstotkov manj kot v letu 2022. Projekcije predvidevajo, da se bo podaljšala pričakovana življenjska doba ob rojstvu: dečki, rojeni v Sloveniji leta 2100, naj bi živeli 89 let, deklice pa 93 let.

Poštar Pavli polni šolske torbe

Kranj – Pošta Slovenije z dobrodelno akcijo enajstič pomaga Zvezi prijateljev mladine Slovenije polniti šolske torbe otrokom iz socialno ogroženih družin. Zbiranje zvezkov, barvic in drugih šolskih potrebščin bo potekalo do 4. avgusta, denarno pomoč pa lahko posamezniki prispevajo do 9. oktobra, in sicer z nakazili na TRR SI56 0400 1004 9903 191, sklic SI12 1724511900002, namen: Poštar Pavli polni šolske torbe, ali s pošiljanjem SMS-ov na telefonsko številko 1919 – z besedo SOLA prispevajo 1 evro, z besedo SOLA5 pa 5 evrov.

Misli zeleno, deluj trajnostno

Mestna občina Kranj je v okviru dneva mednarodnega povezovanja Kranja pripravila mednarodno konferenco Misli zeleno, deluj trajnostno (Think Green, Go Sustainable), na kateri je predstavila trajnostne in zelene prakse.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Namen konference, ki so se je udeležili tudi veleposlaniki ter predstavniki pobratenih in prijateljskih mest, je bil predstaviti primere dobrih praks v občini in prisluhniti primerom iz tujine. Občina je nazadnje večje mednarodno srečanje med pobratenimi in prijateljskimi mesti v Kranju pripravila ob Prešernovem dnevu 2020, tik pred začetkom pandemije covid-19, ki je prekinila mednarodno sodelovanje. »Obdobje po pandemiji nas je okrepilo na področju trajnosti, izpeljali smo številne projekte in prejeli pomembne potrditve na

Na mednarodni konferenci so predstavili trajnostne in zelene prakse Kranja. / Foto: Primož Pičulin

»Recept je enostaven, začeti bi morali že včeraj, ne bo pa prepozno, če bomo začeli danes.«

evropski ravni,« je v Kovačnici – podjetniškem inkubatorju Kranj povedal župan Matjaž Rakovec. Med drugim je Kranj leta 2021 prejel nagrado za najbolj e-mobilnostno mestno občino v državi, Evropska komisija jih je izbrala v misijo 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest do leta 2030, poleg tega so jih imenovali za evropsko destinacijo odličnosti 2023.

Osrednja predavateljica je bila priznana klimatologinja iz Kranja, profesorica Lučka Kajfež Bogataj, soprejemnica Nobelove nagrade za mir, ki je povedala več o poti do podnebne nevtralnosti. Predstavila je trenutno stanje podnebnih sprememb in pojasnila, zakaj je pomembno, da začnemo razmišljati zeleno. »Recept je enostaven, začeti bi morali že včeraj, ne bo pa prepozno, če bomo začeli danes,« je poudarila.

V nadaljevanju je vodja Urada za razvoj, pametno

skupnost in projekte na MOK Tomaž Lanišek predaval o misiji 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest. Direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj Klemen Malovrh je predstavil trajnostni turizem in trajnosti pristop pri organizaciji dogodkov v Kranju. Miha Juvan iz Centra za trajnostno mobilnost je pojasnil koncept centra in povedal več o trajnostni mobilnosti v mestu. Direktor Komunale Kranj Matjaž Berčon je spregovoril o prehodu komunale v krožno gospodarstvo,

biolog Gregor Aljančič iz Zavoda Jamski laboratorij Tular pa o človeški ribici v Informacijskem centru SOS proteus v rovih pod starim mestnim jedrom.

Zadnji del konference je bil mednarodno obarvan. Misa Labarile iz Evropske komisije je predstavila pomen nagrade evropska destinacija odličnosti, ki si jo je letos prislužil Kranj. V zadnjem delu konference sta turško mesto Muratpaša in madžarski Székesfehérvár predstavila svoje trajnostne primere dobrih praks.

Brezplačno do znanja slovenščine

V sklopu programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) bodo učenje slovenščine in obenem spoznavanje slovenske družbe omogočili državljanom tretjih držav tudi v Kranju, Škofji Loki, Radovljici, na Bledu in Jesenicah.

MATEJA RANT

Kranj – Program, ki je namenjen učenju slovenščine, pa tudi spoznavanju slovenske družbe, bo na Gorenjskem potekal pod okriljem Ljudske univerze (LU) Kranj v sodelovanju z LU Škofja Loka, Tržič in Jesenice, je pojasnila direktorica LU Kranj Mateja Šmid. Pretekli petek so podpisali pogodbo z Uradom vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, tako da prijave že potekajo, je še dodala. Program je za udeležence brezplačen, izvajali pa ga bodo v manjših skupinah v obsegu od 60 do 180 ur.

Na uradu za oskrbo in integracijo migrantov so

poudarili, da je učenje slovenščine ključnega pomena za integracijo tujcev. »V skladu z veljavno zakonodajo bo od 28. oktobra 2023 do 1. novembra 2024 v postopku podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje za polnoletnega družinskega člana tujca treba pre-

Zanimanje za učenje slovenščine je veliko, največ še vedno med državljani republik nekdanje Jugoslavije.

dložiti potrdilo o udeležbi v programu učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe.« Po besedah Mateje Šmid se morajo vsi, ki bi se želeli udeležiti programa, najprej oglasiti na najbližji upravni

enoti, kjer jim bodo izdala potrdilo o upravičenosti do brezplačne udeležbe in napotitvi v program, ki ga morajo predložiti izvajalcu. »Sledi vpis, testiranje znanja slovenščine, na podlagi česar jih bomo razporedili v homogene skupine, in izbirna termina.« Kot pravi Ma-

teja Šmid, je zanimanje za učenje slovenščine veliko, največ še vedno med državljani republik nekdanje Jugoslavije, zato že pripravljajo obširno promocijo, da bi informacija o tem dosegla čim več ljudi. »Predvideno

je šestdeset skupin v enem letu, za kar je na voljo pol milijona evrov.« Stroške za programe ZIP bosta krila urad za oskrbo in integracijo migrantov ter Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje. Udeleženci, ki bodo tečaj obiskovali vsaj 80-odstotno, bodo upravičeni tudi do brezplačnega prvega preizkusa znanja oziroma izpita iz slovenskega jezika, ki bo 1. novembra prihodnje leto postal pogoj za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje za polnoletnega družinskega člana tujca na ravni A1 in na ravni A2 za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, so še pojasnili na uradu.

Trije nepoklicni župani

Med gorenjskimi župani so trenutno trije, ki funkcijo opravljajo nepoklicno. To so cerkljanski župan Franc Čebulj, jeseniški župan Peter Bohinec in kranjskogorska županja Henrika Zupan.

MAŠA LIKOSAR

Gorje, Kranjska Gora, Jesenice, Cerklje – Po podatkih ministrstva za javno upravo, ki veljajo za mesec februar, je bilo med župani 212 slovenskih občin 160 takih, ki funkcijo opravljajo poklicno, in 52 nepoklicnih županov. Med poklicne župane

prvič sedel tudi Peter Bohinec, ki funkcijo opravlja nepoklicno. Zaposlen je na Slovenskih železnicah kot pomočnik direktorja Zdravstvenega doma v Ljubljani, kjer pokriva področje investicij v primarnem zdravstvu. »Investicije so v teku, so zelo zahtevne, in ker želim, da se tako izvedbeno

približno 22.000 evrov,« je povedal Bohinec, ob tem pa še dodal, da opravljanje funkcije župana zahteva celega človeka ne glede, koliko je za to plačan.

Razlika le v plačilu

V svojih 29 letih županovanja je cerkljanski župan Franc Čebulj funkcijo ne-

v vseh 21 letih prihranil približno pol milijona evrov. »Drugače smo obravnavani tudi pri povračilu stroškov, malice nam ne priznavajo, nimamo regresa, zato smo v primerjavi s poklicnimi župani prikrajšani tudi s tega vidika,« je še dodal Čebulj, ki se je pred dvanajstimi leti upokojil.

Gorjanski župan Peter Torkar / Foto: Gorazd Kavčič

Kranjskogorska županja Henrika Zupan / Foto: Tina Dokl

Jeseniški župan Peter Bohinec / Foto: Nik Bertoncely

Cerkljanski župan Franc Čebulj / Foto: Gorazd Kavčič

je s 1. aprilom prestopil tudi gorjanski župan Peter Torkar, ki občino vodi že peti mandat. Kot je pojasnil, se je za to odločil zaradi obsežnih obveznosti na Občini Gorje, ki ga zaposlujejo od jutra do večera, svojo dejavnost strugarstva pa je zato opustil. Preteklih 16 let je sicer funkcijo vselej opravljal nepoklicno.

Henrika Zupan, ki je bila na lanskoletnih volitvah prvič izvoljena za županjo Občine Kranjska Gora, bo funkcijo nepoklicno opravljala predvidoma do konca letošnjega leta, nato bo postala poklicna županja. »V podjetju, kjer sem trenutno zaposlena, moram dokončati določena dela in obveznosti, potem pa se bom kot poklicna županja v celoti posvetila vodenju občine,« je pojasnila Zupanova.

Funkcija zahteva celega človeka

Na županski stol Občine Jesenice je v tem mandatu

kot finančno zaključijo, kot sem načrtoval, sem se odločil, da jih vodim do zaključka, in skladno s tem je bila sprejeta moja odločitev glede nepoklicnega opravljanja funkcije župana,« nam je zaupal Bohinec. Kot pravi, je njegovo poklicno, župansko in osebno življenje zelo prepleteno. »Delo z veseljem opravljam in si želim v čim večji meri izpolniti obljube, ki sem jih dal občanom, kajti le tako bodo Jesenice ponovno postale pomembno gospodarsko središče in družbeno odgovorno mesto,« je poudaril.

Bohinčevo plačilo za nepoklicno opravljanje funkcije znaša neto 1325 evrov mesečno oziroma 1839 evrov bruto, kar po njegovem mnenju ni primerno ovrednoteno z obsegom dela, obveznosti in odgovornosti župana. »Občinski proračun prihrani petdeset odstotkov planirane vrednosti za izplačilo plače župana, kar na leto znaša

poklicno opravljal kar 21 let. Kot pravi, dela kot nepoklicni župan nima nič manj. »Delam enako kot poklicni župan, razlika je le v višini plačila,« nam je zaupal Čebulj, ki ima na mesec 1768 evrov bruto oziroma 1224 evrov neto, kar je polovica zneska, ki bi ga dobil, če bi županovanje opravljal poklicno. »Glede na zahtevnost in odgovornost župana, ki ne odgovarja le politično, temveč tudi materialno, je mnenje večine slovenskih županov, da smo pri plačilu podcenjeni,« je poudaril.

Pred kratkim so slovenski župani na prenizke plače opozorili tudi predsednika vlade Roberta Goloba, ki pa se – kot je povedal Čebulj – na njihove prošnje ni pozitivno odzval. »Menimo, da bi se morale plače županov izenačiti s plačami funkcionarjev v kabinetih ministrstev in predsednika vlade,« je dejal Čebulj. Po njegovi oceni je kot nepoklicni župan občinskemu proračunu

Število prebivalcev

Kot so še pojasnili na ministrstvu za javno upravo, županu, ki opravlja funkcijo nepoklicno, pripada plačilo v višini petdeset odstotkov plače, ki bi jo dobil, če bi funkcijo opravljal poklicno. Pri tem se ne upošteva dodatek za delovno dobo, drugih dodatkov župani nimajo. Plače županov in podžupanov se določijo v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju. S 1. aprilom letos so se večini zaposlenih v javnem sektorju, tudi funkcionarjem, uvrstitve delovnih mest, nazivov in funkcij povišale za en plačni razred, in sicer zaradi odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, h kateri so se v oktobrskem dogovoru med drugim zavzeli vlada in sindikati javnega sektorja. Župani so tako od 1. aprila razvrščeni med 47. in 60. plačni razred, pri čemer je razred odvisen od tega, koliko prebivalcev ima občina.

Sprejemajo vloge za štipendije za deficitarne poklice

MATEJA RANT

Ljubljana – Na Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu Republike Slovenije lahko dijaki, ki bodo v šolskem letu 2023/2024 vpisani v prvi letnik srednjega poklicnega, strokovnega

ali poklicno-tehniškega izobraževanja, že oddajo vloge za pridobitev štipendije za deficitarne poklice za prihodnje šolsko leto. Štipendije za deficitarne poklice so namenjene dijakom, ki se izobražujejo za poklice, za katere na trgu dela ni dovolj kadra glede na potrebe

delodajalcev. Nabor 21 deficitarnih poklicev je objavljen na spletni strani sklada. Vloge, ki jih je mogoče oddati tudi elektronsko na portalu Moja eUprava, bodo sprejemali do 22. septembra. Podelili bodo tisoč štipendij v višini dobrih 107 evrov. Če bodo na skladu

prejeli več vlog, kot je na voljo sredstev, bodo vloge razvrščali glede na povprečno oceno v zaključnem razredu osnovne ali nižje poklicne šole in glede na povprečno oceno izbirnih predmetov v zaključnem razredu osnovne šole oziroma strokovnih predmetov v zaključnem razredu nižjega poklicnega izobraževanja. Za štipendije za deficitarne poklice je za šolsko leto 2023/2024 na voljo nekaj več kot 3,6 milijona evrov, so še pojasnili na skladu.

k

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Počitnice so tu

Šolarji so se danes še zadnjič v tem šolskem letu odpravili v šolske klopi, po prevzemu spričeval pa se zanje začenejo težko pričakovane poletne počitnice. Zgodnje vstajanje, domače naloge, dolge ure učenja, težki testi in stres bodo kmalu le še bled spomin. V naslednjih tednih se bodo lahko spočili in si napolnili baterije za nove podvige.

Dolge poletne počitnice pa niso tako zelo brezskrbne za starše učencev najnižjih razredov. Medtem ko bodo otroci prosti skoraj deset tednov, ima večina staršev na voljo le dva ali tri tedne dopusta, le redki so lahko doma dlje. Tako se že precej pred iztekom šolskega leta začnejo spraševati, kam z otrokom čez počitnice, ko bodo oni v službi. Sedem-ali osemletnika je namreč težko pustiti samega doma osem ur, in to dan za dnem. Nimajo vsi otroci dedkov ali babic, ki bi bili pripravljeni lep del počitnic paziti na vnuke, so pa marsikateri stari starši tudi sami še v službi in tako niti ne morejo nuditi varstva. Že res, da so otrokom na voljo tudi plačljive počitniške aktivnosti in razni tabori, ki pa pri komercialnih ponudnikih niso ravno poceni. Večina staršev si ne more privoščiti, da bi na ta način reševali več tednov počitniškega varstva za otroka – če imajo dva ali več otrok, pa še težje. K sreči so stisko staršev glede počitniškega varstva mlajših otrok začele prepoz-

navati tudi občine, ki v zadnjih letih izvajalcem subvencionirajo aktivnosti, da so te lažje dostopne, oz. so za otroke iz socialno ogroženih družin brezplačne. Ko starši seštevajo svoj dopust, pomoč starih staršev in kak teden organiziranih počitniških aktivnosti, če seveda družinske finance to omogočajo, nekako uspe »pokriti« celotne počitnice.

Tudi pri nekoliko starejšem otroku, ki je načeloma že lahko sam doma, zadeve niso povsem enostavne. Ko so starši v službi, njegovi prijatelji pa na dopustih in tako nima možnosti za druženje, mu hitro postane dolgčas. In tega je sila enostavno pregnati tako, da v roke prime telefon, tablico ali pa prižve televizijo. Ure, ki so se prej vlekle, minejo en, dva, tri. V tem primeru ne pozabimo, da je pri uporabi zaslonov potrebna zdrava mera, hkrati pa velja otroke in najstnike poučiti o varni rabi interneta in pasteh, na katere lahko naletijo.

Nikakor nistem zagovornica tega, da je treba otrokom načrtovati počitnice od prvega do zadnjega dne in jih natrpiti s kopicami organiziranih aktivnosti. Seveda so si po naporu šolskem letu zaslužili čas tudi za lenarjenje, sprostitve, druženje in igro s prijatelji, za poležavanje v senci dreves, ne le s telefonom v roki, pač pa tudi z lahkotnim poletnim branjem ... Naj bodo počitnice karseda brezskrbne, jeseni pa novim zmagam naproti.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncely, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Tekli bodo za Aleša

MAŠA LIKOSAR

Bled – V nedeljo, 25. junija, bo na Bledu potekal dobrodelni tek na Stražo za nekdanjega slovenskega hokejista Aleša Kranjca, ki v zadnjih letih bije boj z neusmiljeno boleznijo – okvaro živčnega sistema oziroma amiotrofično lateralno sklerozo (ALS). Z dogodkom želijo Alešu izkazati podporo in mu pokazati, da v boju ni sam, obenem pa bodo poskušali zbrati dodatna sredstva za njegovo zdravljenje v ZDA. Tako bodo celoten znesek od prijavnin in drug zbrani denar namenili zdravljenju, hkrati pa se je Aleš odločil, da bo dvajset odstotkov zbranega denarja podaril otrokom, katerih starši trpijo za boleznijo ALS.

Prireditev se bo začela ob 10. uri z zbiranjem prijav na spodnji postaji Straže. Prvi bodo tekli otroci, start bo ob 11. uri. Po končanem otroškem teku bo ob 12. uri sledil Freestyle bike show z atraktivni skoki s kolesi, ob 13. uri pa se bodo proti vrhu Straže podali še odrasli. Teku in zabavi se bo pridružilo tudi veliko znanih športnikov iz vse Slovenije in različnih športnih panog. Otroci se bodo obenem lahko zabavali na napihljivem gradu, ob poslikavi obraza in animacijah. Za glasbeno popestritev bodo poskrbeli skupina Pop Deluxe, Nastja Gabor, Mario Pešič in drugi, pridružil pa se jim bo tudi poseben gost, Denis Porčič - Chorhchyp, ki objublja presenečenje.

Velika plaketa občine Klemenu Dolencu

Radovljica – Radovljiški občinski svet je potrdil predloge prejemnikov letošnjih občinskih priznanj. Veliko plaketo Občine Radovljica bo prejel Klemen Dolenc za predano in aktivno delovanje v športnih projektih, za športne uspehe in prostovoljstvo. Plakete Občine Radovljica bodo prejeli Mojca Arih in Sonja Smolej za dolgoletno humanitarno delo ter Janez Kocijančič za dolgoletno in aktivno delovanje na področju gasilstva in sodelovanje v Krajevni skupnosti Radovljica. Plakete Antona Tomaža Linhartu pa prejmeta Borut Grce - Brut Carniolus za izjemno ustvarjanje na področju digitalne umetnosti ter dr. Rok Andres ob 10-letnici umetniškega vodenja Festivala gledališča Kropa in za kulturno-umetniško delovanje v občini. V Radovljici priznanja podeljujejo na slovesnostih ob dveh občinskih praznikih, 5. avgusta in 11. decembra.

Trajnostni obisk je stvar odločitve

Tako Triglavski narodni park kot lokalne skupnosti na območju Julijskih Alp pozivajo k odgovornemu obiskovanju območja in še naprej spodbujajo trajnostno mobilnost. V ta namen bo poleti na širšem območju Julijskih Alp na voljo kar trideset linij dodatnih javnih prevozov, med njimi kot novost tudi električni kombi na območju Loga pod Mangartom.

MARJANA AHAČIČ

Bled – Predstavniki Triglavskega narodnega parka in lokalnih skupnosti na območju Biosfernega območja Julijske Alpe so pred začetkom poletja predstavili prizadevanja za krepitev domačinom in naravi prijaznejšega obiskovanja krajev, ki se v zadnjih nekaj letih posebno v poletni turistični sezoni srečujejo s hudimi prometnimi obremenitvami.

Pa vendar je predanost trajnostni mobilnosti v Julijskih Alpah vse močnejša, ugotavlja koordinator Skupnosti Julijske Alpe in direktor Turizma Bohinj Klemen Langus. Na območju je vsako leto več možnosti za uporabo javnega prevoza, letos poleti bo tako na voljo že okoli trideset linij dodatnih javnih prevozov. Devet linij je tako samo na območju Bohinja, kjer že nekaj let pospešen gradijo

učinkovit sistem kombinacije parkiranja stran od najbolj obremenjenih con in uporabe brezplačnega javnega prevoza.

Brez spoštovanja pravil ne gre

»Samo s spoštljivim korakom vsakega, tako domačina kot tudi obiskovalca, bomo v prihodnje še lahko uživali v lepotah, ki nam

jih ponuja ohranjena naravna in kulturna dediščina. Ob številnih obiskovalcih je to vse težja naloga in brez pravil, ki jih postavljamo tako živečim v naši občini kot tudi vsem obiskovalcem, ne gre.« poudarja župan Bohinja Jože Sodja.

»Naše osnovno izhodišče je, da je gost v Julijskih Alpah brez avtomobila popolnoma mobilni. Vendar pa

se mora za to odločiti. Predvsem dnevnim obiskovalcem svetujemo, naj preverijo vse možnosti, ki so jim na voljo na tem območju, tako za prihod v destinacijo Julijske Alpe kot za mobilnost znotraj nje. Če pridejo z avtomobilom, pa naj preverijo, kje lahko parkirajo zunaj osrednjega območja Triglavskega narodnega parka in Julijskih Alp in se naprej

Na Bledu, v Bohinju in Kranjski Gori nadaljujejo prizadevanja za umirjanje prometa in krepitev uporabe javnega prevoza. / Foto: Gorazd Kavčič

Druženje povezuje zaposlene

Skupina SIJ je minulo nedeljo pred Športno dvorano Podmežakla pripravila že osmi Sijev dan, srečanje zaposlenih, študentov in študentov železarskih družb Skupine SIJ.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – Dogodek, ki se je začel že v dopoldanskih urah, ko so se na nogometnem turnirju pomerile nogometne ekipe zaposlenih iz posameznih družb, je bil poleg druženja in zabave rezerviran tudi za podelitve priznanj in nagrad inovatorjem, naj sodelavcem in jubilarantom. Kar tri tisoč zaposlenih in njihovih družin z Jesenic, Raven na Koroškem

»Želimo izkoristiti vsako priložnost, da stkemo močne, tudi neformalne vezi med nami.«

Osmi Sijev dan je pred Športno dvorano Podmežakla privabil veliko množico, ki je uživala v pestrem športno-zabavnem programu. / Foto: Nik Bertonec

še posebno dobrodošli, da se sodelavci lahko še bolj povežejo,« je pojasnil Branko Žerdoner, glavni direktor podjetja SIJ Acroni.

Otroci so se lahko pridružili ustvarjalnim delavnicam, na katerih so upodabljali kranjsko sivko, ali pa so pokazali svoj športni duh na mini olimpijadi, ki je potekala v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije. »Odziv je velik in

veselimo se vsakega, ki pride in se preizkusi. Vsak otrok za vseh pet opravljenih izzivov dobi tudi medaljo in nasploh se imamo zelo super,« je pojasnil Bojan Jurovič. Poleg tega pa so se najmlajši lahko preizkusili tudi na simulatorju deskanja, v boksarskem ringu in na plezalni steni.

Zbrane je uvodoma pozdravil tudi glavni podpredsednik Skupine SIJ Tibor

Šimonka, ki je povedal, da na tak način poskrbijo za povezovanje sodelavcev z različnih lokacij, močno povezanost z lokalnim okoljem in dobro sodelovanje pa je v svojem nagovoru poudaril tudi župan Občine Jesenice Peter Bohinec. Za obilico smeha je bil na druženju zadolžen humorist Perica Jerkovič, da pa je zaživelo tudi plesišče, je poskrbela skupina Victory s pevko Andrejo Sonc.

odpravijo trajnostno, torej z javnim prevozom, s kolesom ali peš,« poudarja Klemen Langus.

Vse več možnosti javnega prevoza

Brezplačni javni prevozi bodo to poletje na voljo tudi na Bledu in v okolici. Avtobus Bled-Pokljuka bo vozil štirikrat na dan, avtobus, ki bo povezoval Bled z okoliškimi vasmi, petkrat, in avtobus, ki bo vozil okoli jezera, pa vsako polno uro. Kot je povedal direktor Javnega

turistični avtobus, ki bo vozil na relaciji Planica-Mojstrana, je povedal Matjaž Podlpinik iz Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani. Za obiskovalce Vrat je urejeno novo parkirišče na območju nekdanje železniške postaje v Mojstrani.

Informacije so že na voljo

Majda Odar, vodja Informacijsko-izobraževalne službe TNP, je opozorila, da so za obiskovalce pripravili številne publikacije z ažurnimi informacijami o vo-

»Naše osnovno izhodišče je, da je gost v Julijskih Alpah brez avtomobila popolnoma mobilni.«

zavoda Turizem Bled Blaž Veber, posebno skrb letos namenja informiranju obiskovalcev in gostov kot tudi trajnostni rabi virov in prostora.

V Kranjski Gori bodo tudi to poletje nadaljevali umirjanje prometa v dolini Vrata. Občina bo poskrbela za brezplačne avtobuse, ki bodo od 1. julija do 3. septembra v dolino vozili gornike in obiskovalce. V glavni sezoni bodo poskrbeli za tri avtobuse, ki bodo nepretrgoma vozili od 5. do 21. ure, na voljo bo tudi plačljivi

znih redih, urejenih pohodniških poteh, prostih parkirnih mestih podobno, na voljo so tudi digitalni obliki na spletnih straneh organizacij, vključenih v Skupnost Julijske Alpe.

Poudarila pa je tudi opozorilo Planinske zveze Slovenije pohodnikom in planincem, ki se mu pridružujejo v Triglavskem narodnem parku: »Sledite označenim poteh. V Sloveniji imamo deset tisoč kilometrov markiranih in vzdrževanih planinskih poti, zato ni razloga, da iščete brezpotja.«

Poletni dopust v Termah St. Kathrein

Zaplavajte v poletno vzdušje. Čudovite družinske Terme St. Kathrein v Bad Kleinkirchheimu na avstrijskem Koroškem so idealen kraj za sprostitev in oddih. V soncu ali dežju – počitniško vzdušje je vedno zagotovljeno!

Termalna voda, ki izvira v Bad Kleinkirchheimu, ima prijetnih 34 stopinj Celzija in teče neposredno v termalno kopališče. V Termah St. Kathrein in tudi v zdravstvenem centru NockMED lahko izkoristite moč zdravilne vode iz Bad Kleinkirchheima na različne načine, npr. za regeneracijo, krepitev telesa in prhanje ter seveda za dobro počutje. Naredite nekaj za svoje zdravje in doživite sproščujoč dan s svojimi najdražjimi.

Vodni raj v doživljajskem bazenu Term St. Kathrein ponuja vrhunsko zabavo za čisto vsakogar. Otroci se lahko odpravijo na vznemirljivo potapljanje v bazenu doživetij. Tako se lahko vaši najmlajši podajo med vrtnice in tokove. Svoj pogum pa lahko dokažejo tudi pod vodno gobo. Odrasli in malo starejši otroci pa bodo verjetno raje uživali v

ergonomsko oblikovanem bazenu. Brez dvoma se boste po vsem, kar vam ponujajo, polni energije vrnil domov.

Najdaljši tobogan na avstrijskem Koroškem

V doživljajskem bazenu pa ne sme manjkati najpomembnejše:

hitri tobogan. Terme St. Kathrein so nedvomno ene od najzanimivejših družinskih term na avstrijskem Koroškem. In to ne brez razloga. Kar 86 metrov dolg tobogan Nockberge je najdaljši vodni tobogan na avstrijskem Koroškem. Ogrevan vstopni stolp in pristajališče

zagotavlja neskončno vodno zabavo tudi pri nizkih temperaturah ali slabem vremenu. Zato je uporaba tobogana možna celo leto. Poleg tega pa so v Bad Kleinkirchheimu za goste pripravili tudi poseben počitniški zabavni program. Od 8. julija do 10. septembra 2023 najmlajšim obiskovalcem zagotovo ne bo dolgčas. Namesto k jezeru se raje podajte v terme, kjer vas čaka napihnjen grad z džunglo ali pa užitek ob vodni atrakciji z orjaškim zmajem z imenom Nessy.

Počitniški program najdete na: www.therme-kathrein.at.

Sprostitev ob savnanju

V razkošno oblikovanem svetu savn v objemu gorske verige Nockberge se lahko čudovito sprostite. Gostom so na voljo zunanja savna in tudi različne

notranje savne. Navdušujejo tudi številne posebnosti, npr. dišeča para, ki nastane ob polivanju vode na vroče kamne. Tako je sprostitev zagotovljena.

Privoščite si lepotilni tretma

V kozmetičnem studiu Michaela v Termah St. Kathrein pa so gostom na voljo tudi številne individualne možnosti. Privoščite si zaslužen oddih ob razvajanju z negovalnimi sredstvi vrhunske blagovne znamke MARIA GALLANS PARIS. Kozmetični studio Michaela ugodni vašim željam in se prilagodi individualnim potrebam kože z najrazličnejšimi kremami in posegi za obraz in telo. Sprostitev in dobro počutje sta zagotovljena!

Odpiralni čas term: vsak dan od 9. do 21. ure

www.therme-kathrein.at

Živalski vrt plazilcev - Reptilienzoo Happ

Če boste obiskali živalski vrt plazilcev Reptilienzoo Happ v Celovcu, boste hitro zgubili strah pred plazilci. Podolgovata živalska plazea se telesa z luskami brez okončin, ki sikajo z razcepljenim jezikom, niso nič strašnega, ampak so čisto prijetne in prijazne živali. Ni treba, da vas ob dotiku živali obliha mrzel pot, sporočajo obiskovalcem sodelavci celovškega živalskega vrta Reptilienzoo Happ.

Živalski vrt plazilcev Reptilienzoo Happ leži v neposredni bližini Minimundusa ob Vrbskem jezeru (Villacher Straße 237). V njem je združeno pravo bogastvo najrazličnejših plazilcev: želv, žab, piranj, pajkov, škorpionov, legvanov in krokodilov ter kar 60 vrst kač od kobre in mambe do klopotače in nam bolj znanih gadov in beloušk.

Zaradi ljudskega strahu so kače za centimeter debelim steklom. Njihovo ogledovanje je zato popolnoma varno. Da bi se ljudje znebili strahu pred njimi in spoznali pravo naravo kač, se obiskovalci živalskega vrta lahko dotaknejo kače, jo pobožajo in pobleže spoznajo njene posebnosti. Soočanje s strahom je najboljši način za njegovo preprečevanje, pravijo v živalskem vrtu. Del živalskega vrta pa je tudi park dinozavrov.

Celovski živalski vrt plazilcev Reptilienzoo Happ je odprt vsak dan med 9. in 18. uro.

Reptilienzoo Happ | T: +43 463 23 4 25
E: reptilienzoo@aon.at | www.reptilienzoo.at
Vodenje možno tudi v slovenskem jeziku!

RIESEMANN
AUTOHAUS

CELOVEC/KLAGENFURT

Širimo obseg naše delovne ekipe in zaposlimo

AVTOSERVISNEGA TEHNIKA m/ž
AVTOMEHANIKA m/ž

(KFZ Techniker/in, KFZ Mechaniker/in)

VAŠE DELOVNE NALOGE:

- strokovno opravljanje popravil in vzdrževalnih del po navodilih proizvajalca
- samostojno ocenjevanje vozil in diagnoza motenj ter popravilo rabljenih vozil vseh proizvajalcev
- redna udeležba pri nadaljnjem izobraževanju
- kontrola kakovosti po opravljenih storitvah

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- zaključeno poklicno izobražbo
- samostojnost
- vozniško dovoljenje kategorije B
- prednost je, če ste sposobni izvajati tehnične preglede (§57a)
- sposobnost dela v timu in pripadnost podjetju
- znanje nemščine, pisno in govorno

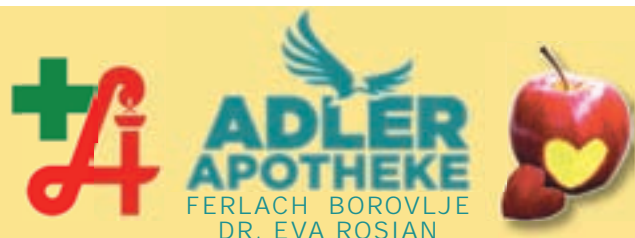
NUDIMO VAM:

- prijetno delovno okolje
- zanimivo in vsestransko delo
- nadaljnje izobraževanje
- dolgoročno zaposlitev

Plača: Odvisno od kvalifikacije vam za to delovno mesto zagotavljamo **2.951,78 evra bruto na mesec** oz. **41.325,00 evra bruto na leto**.

Če smo vzbudili vaše zanimanje, se veselimo vaše prijave na: **e-pošta: fugger@riesemann.at**

Ing. Riesemann GmbH, g. Christian Fugger
Papiermühlgasse 3, A-9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0043 436 35 220

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
T: 0043 4227 2225 • E: adler@apothekeferlach.at
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00, sob., 8:00 - 12:00

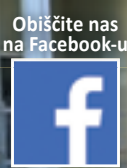
- Zdravila lahko predhodno rezervirate tudi po telefonu oz. e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil tudi iz NEMČIJE • Bachovi cvetni pripravki in Schüsslerjeve soli

Tamara Rigelnik | Dr. Eva Rosian

www.apothekeferlach.at
GOVORIMO SLOVENSKO

Nesoglasja glede investicij v čistilno napravo

Mestna občina Kranj je izvedla revizijo projekta, skupnega s šenčursko občino, Odvajanje odpadnih voda Hrastje - Trboje, pri čemer ugotavlja, da je preplačala svoj delež za izgradnjo primarnega kanala in Čistilne naprave Trboje. Občina Šenčur ugotovitve iz revizijskega poročila in predlog kranjske občine za odkup njihovega lastniškega dela zavrača.

MAŠA LIKOSAR

Trboje – Kranjska občina je za skupen projekt z Občino Šenčur Odvajanje odpadnih voda Hrastje - Trboje izvedla revizijo, kjer med drugim ugotavljajo, da je zaradi upoštevane napačnega razdelilnika preplačala svoj delež za izgradnjo skupnega dela primarnega kanala in izgra-

Občina Šenčur je prejela revizijo projekta Odvajanje odpadnih voda Hrastje - Trboje in predlog za odkup lastniškega deleža Mestne občine Kranj ter povrnitev preplačanega dela investicije.

dnje Čistilne naprave Trboje, in sicer v višini dobrih 274 tisoč evrov. Kot navajajo v dopisu Občini Šenčur, bodo v ta namen pripravili pogodbo za določitev pravnega razdelilnika, ki je bil neustrezno definiran v skupnem dogovoru leta 2013, in predlog povrnitve preplačanega dela investicije.

Zapisali so še, da so v veljavnem elaboratu o oblikovanju cene storitev čiščenja

komunalne odpadne vode in padavinske vode z javnih površin v mestni občini Kranj, občini Šenčur in občini Naklo vključene vse čistilne naprave, ki so na območju občin, torej Centralna čistilna naprava Kranj in čistilni napravi Golnik ter Trboje, čeprav je sporazum o enotni ceni sklenjen le za čiščenje odpadne vode v Centralni čistilni napravi Kranj. »Tako so visoki stroški obratovanja Čistilne naprave Trboje vključeni v enotno ceno za prebivalce vseh treh občin, čeprav se v čistilni napravi Trboje čistijo vode le iz dela občine Šenčur,« so navedli v kranjski občini, kjer ocenjujejo, da so prebivalci MOK na letni ravni preplačali 191.471 evrov zaradi obratovanja in vzdrževanja Čistilne naprave Trboje.

Poleg tega so se odločili, da kanalizacijo za naselje Hrastje izvedejo z zaključkom v Centralni čistilni napravi Kranj. »Tako vam v odkup ponujamo celotni lastniški del MOK v primarnem kanalizacijskem vodovodu v občini Šenčur in lastniški del v Čistilni napravi Trboje, ki skupaj glede na pravičen razdelilnik znaša 1.342.398,16 evra,« so zapisali v dopisu.

Ugotovitve revizije neutemeljene

Občina Šenčur je kot neutemeljene zavrnila trditve v dopisu MOK in ugotovitve v revizijskem poročilu. Kot so pojasnili, Občina Šenčur za čiščenje odpadnih voda iz objektov, priključenih na Čistilno napravo Trboje, v skladu z veljavnimi predpisi ne sme določiti drugačne cene kot za čiščenje odpadnih voda iz objektov, ki so priključeni na Centralno čistilno napravo Kranj. MOK in Občina Šenčur sta deleže sofinanciranja namreč soglasno določili v medsebojnih pogodbah oziroma dogovorih, ki so vezujoči in jih je treba – kot poudarjajo v šenčurski občini – spoštovati. Morebitna sprememba razdelilnikov je možna le v primeru pisnega dogovora, s katerim pa se Občina Šenčur ne strinja.

Ob tem so tudi opozorili, da bi morali v postopku revizije za pravilno določitev rezultatov ugotoviti tudi rezultate v Čistilni napravi Golnik, ki prav tako ni izrecno navedena v sporazumu, je pa vključena v izračun enotne cene. »Zelo verjetno je namreč, da so tudi uporabniki z območja občine Šenčur sofinancirali del Čistilne naprave Golnik,«

Kranjska občina je Občini Šenčur v odkup ponudila njihov celotni lastniški del v primarnem kanalizacijskem vodovodu v občini Šenčur in lastniški del v Čistilni napravi Trboje (na fotografiji). / Foto: Gorazd Kavčič

so poudarili v šenčurski občini.

Zavračajo predlog za odkup

Glede predloga za odkup lastniškega deleža pa na Občini Šenčur poudarjajo, da je v skupno investicijo v primarni kanal in Čistilno napravo Trboje pristopila zaradi zagotavljanja funkcionalno zaokroženega izvajanja gospodarske javne službe za naselja Prebačevo, Trboje, Žerjavka, Voklo, Voglje ter za levi breg Save. Poleg tega

pa tudi zaradi zagotovitve ekonomsko bolj racionalnega izvajanja, kot bi bilo zgolj za eno občino, torej tudi zaradi zagotovitve nižje cene za svoje občane.

Predlog za odkup lastniškega deleža kranjske občine v Čistilni napravi Trboje zavračajo in pričakujejo, da bo MOK spoštovala podpisane dogovore in v čim krajšem času zgradila primarni kanal ter ga priključila na trbojsko čistilno napravo. V primeru, da MOK ne bo spoštovala svojega

dela dogovora in zagotovila priključitve vsaj levega brega Save, pa bo Občina Šenčur – kot so navedli v odgovoru kranjski občini – prisiljena zaščititi svoje interese ter vložiti odškodninski zahtevek zaradi nespoštovanja podpisanega dogovora. Pričakujejo tudi nadaljnje sodelovanje na področju enotne cene storitve in omrežnine za vse tri občine – MOK, Občino Naklo in Občino Šenčur – ne glede na to, v kateri čistilni napravi se čisti komunalna odpadna voda.

Sprejeli sklepe za ureditev razmer na Krvavcu

Cerklje – Člani cerkljanskega občinskega sveta so se strinjali s sklepi, ki jih je v povezavi s problematiko domnevno nelegalnih okoljskih posegov na območju Krvavca predlagal odbor za varstvo okolja in gospodarske javne službe. »Treba se je zavedati, da je to problem vseh nas,« je v razpravi poudarila ena od svetnic. Z namenom zaščite vodnih virov in ohranitve ustreznega trajnostnega ravnovesja bo občina na vlado in pristojno ministrstvo naslovila poziv za sprejem uredbe o vodovarstvenem območju ter za spremembe in dopolnitve uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Sprejeti sklepi med drugim narekujejo tudi pripravo celovitega občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje Krvavca in določitev ustreznega prometnega režima na cesti, ki pripelje nanj.

Dražja letna vozovnica za mestni promet

Kranj – Kranjski mestni svetniki so v sredo potrdili sklep, da se letna vozovnica za javni linijski promet s 1. septembrom podraži za pet evrov. Letna vozovnica bo po novem stala sto evrov, obračunavala pa se bo od dneva nakupa in ne bo več vezana na koledarsko leto. Za čip kartico bo treba po novem odšteti pet evrov, kar je dva evra več kot zdaj. Uvedli bodo tudi letno vozovnico s 50-odstotnim popustom za otroke od šestega leta starosti, ki še nimajo statusa dijaka, in brezplačno dnevno vozovnico za otroke do šestega leta starosti. Cena dnevne vozovnice ostaja en evro in mesečne deset evrov.

Nogometni turnir tudi dobrodelen

Kranj – Društvo Kranj Open v sodelovanju z Mestno občino Kranj jutri od 7.30 do 22. ure v Športnem parku Stražišče organizira poletni malonogometni turnir, ki bo imel tudi humanitarno noto. Na turnirju zbrane prostovoljne prispevke bodo namreč organizatorji namenili za decembrsko akcijo V Kranju dobro v srcu mislimo. Med ambasadorji turnirja so tudi nogometne legende Bojan Jokić, Josip Iličić in Igor Nenezić.

Z gradnjo so pohiteli

V nedeljo so na Cerkljanski Dobravi pripravili slovesen prevzem komunalne infrastrukture, večinoma zgrajene v lanskem letu.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Cerkljanska Dobrava – Kot je povedal Jože Ipavec, predsednik Vaške skupnosti Zalog, delkatere je tudi Cerkljanska Dobrava, je bilo treba odpreti kar precej vrat in preložiti precej papirja, da so prišli do pridobitev, sama gradnja pa je potekala precej hitro. »Izvajalec – podjetje Pirc gradnje – je dela opravil pred dogovorjenim rokom, za kar se mu lahko zahvalim.«

Poskrbeti je treba še za priklop prečrpališča, ki bo po besedah župana Franca Čebulja pomenil zeleno luč za priklope krajanov na kanalizacijsko omrežje. Izvajalec je položil tudi nove vodovodne cevi, zgradil je nov most iz smeri Zaloga, saj je bil prejšnji v slabem stanju, cesta je širša, urejena je javna razsvetljava. »Cerkljanska Dobrava je zadnja vas v ravninskem

Ob slovesnem prevzemu pridobitev / Foto: Ana Jagodič Dolžan

delu občine, v kateri je občina uredila infrastrukturo,« je povedal župan in dodal, da je vrednost investicije (dva milijona evrov) razmeroma ugodna. Ob tem je posebej poudaril dobro izkušnjo pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč in spregovoril tudi o načrtih cerkljanske občine:

gradnji vrtca v Zalogu z osmiimi oddelki, asfaltiranju več cestnih odsekov, za kar je že izbran izvajalec, rekonstrukciji spodnjega dela ceste do kabinske žižnice Krvavec, gradnji kanalizacije v hribovitem delu občine ...

Vaščani so ob tej priložnosti pripravili glasbeno in

medgeneracijsko obarvan kulturni program ter obudili spomine na čase, ko so gradnjo infrastrukture v vasi podprli s svojimi prispevki ali jo celo sami izvedli. V preteklost je s svojim pripovedovanjem popeljal Ivan Kmetič, duhovnik Marko Čizman pa je opravil blagoslov novih pridobitev.

Praznik kamniških planincev

Člani kamniškega planinskega društva so na Dnevu kamniških planin znova predstavili svoje delovanje, z različnimi prikazi in delavnicami pa so z obiskovalci delili tudi marsikateri nasvet za varno gibanje v visokogorju.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamniška Bistrica – Pri Jurju v Kamniški Bistrici je minulo nedeljo znova potekal Dan kamniških planin. Kot je dejal predsednik Planinskega društva Kamnik Marko Petek, je prireditev praznik vseh planincev oziroma vseh, ki se gibljejo v gorah na Kamniškem, pa tudi drugod. Tokrat so imeli ljubitelji gora precej priložnosti za praznovanje. Kamniško planinsko društvo namreč praznuje 130 let delovanja, obletnico pa z različnimi dogodki zaznamujejo skozi

V gorah je poleg znanja in izkušenj nujna primerna oprema. / Foto: Aleš Senožetnik

Planinsko društvo Kamnik spada med starejše pri nas. Letos praznujejo 130 let delovanja.

vse leto. »Vse naše tradicionalne prireditve želimo na ta račun nekoliko popestriti. V teh dneh smo pripravili pogovor z Markom Prezljem in njegovimi soplezalci, v soboto smo se udeležili Pohoda ob reki, ki povezuje v organizaciji Modrih novic, danes smo tukaj, 13. oktobra pa nas v Domu kulture Kamnik čaka še slavnostna akademija ob obletnici,« je še povedal Marko Petek. Prav v tem času poteka tudi snemanje dokumentarnega filma ob jubileju, ki ga bodo prikazali na oktobrskem praznovanju.

Tudi tokrat so imeli obiskovalci na voljo številne aktivnosti. Organizirali so planinske pohode in turnokolesarske izlete ter plezanje na

balvanih, predvsem mlajši so se preizkusili na plezalni steni in žičnici za otroke, kamniška gorska reševalna služba pa je pripravila prikazno vajo. Prav tako so se lahko obiskovalci spoznali z aktivnostmi alpinističnega in mladinskega odseka ter delom markacistov.

Drugi razlog za tokratno praznovanje pa je bila nedavna razglasitev naj planinske poti. Tokrat je bila izbrana pot na Brano in Planjavo mimo Kamniškega sedla, ki jo bodo s pomočjo sredstev Zavarovalnice Triglav obnovili. Ob tem je o delu markacistov spregovoril tudi načelnik kamniškega odseka za planinske poti Zdravko Bodlaj, ki pravi, da bo največ dela na poti proti Brani, sicer pa se na vsaki

izmed planinskih poti najde kakšen del, ki bi ga bilo treba bolj urediti.

Poleg vremenskih razmer poti uničujejo tudi pohodniki s svojo lastno težo. »Zgolj zaradi teže pohodnikov se lahko pot v nekaj letih 'spusti' tudi za pol metra ali več,«

Vedno hodimo po notranjem robu planinske poti, saj jo s tem manj uničujemo, svetuje izkušeni markacist Zdravko Bodlaj.

pravi Bodlaj, ki zato planincem priporoča, naj vedno hodijo po notranjem robu poti, čeprav je morda na zunanem robu podlaga udobnejša za korak.

Ena od težav je tudi pomanjkanje markacistov, s čimer se srečujejo

v planinskih društvih. Za skoraj sto kilometrov zavarovanih, večinoma visokogorskih poti na območju kamniškega društva skrbi 15 markacistov, aktivnejših je približno polovica. »Nekaj je sicer mlajših, nato pa v srednjih letih zanima-

nje nekoliko ponikne, saj je v ospredju po navadi družina in služba, znova pa naraste pri mlajših upokojevcih. A prav veliko zanimanja za delo markacista ni, ne nazadnje gre za težaško delo, ki velikokrat poteka prav ob koncih tedna,« pravi Bodlaj.

Komenda dobila negativno mnenje

Računsko sodišče je pri poslovanju Občine Komenda v letu 2021 ugotovilo nepravilnosti, zato je zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem je treba izkazati popravljalne ukrepe za njihovo odpravo.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Komenda – Po navedbah računskega sodišča so bile pomembnejše nepravilnosti ugotovljene na področju priprave in izvrševanja proračuna (pomanjkljiva priprava posameznih proračunskih dokumentov, občina ni upoštevala zakonskih plačilnih rokov), prodaj nepremičnega premoženja in oddaj prostorov v najem, javnih naročil pri investicijskih odhodkih (ni

razpolagala z ustrezno investicijsko dokumentacijo), pri tekočih transferih in zadolževanju (dolgoročno se je zadolžila pri osebi zasebne prava, katere soustanoviteljica je in katere dejavnost ni dajanje posojil; v neskladju z načelom gospodarnosti se je dogovorila o višini in načinu plačila obresti ...), pri pripravi zaključnega računa in na drugih področjih poslovanja, ki so bila deležna revidiranja. Med drugim je sodišče

vzelo pod drobnogled ustanovitve dveh zasebnih zavodov in gospodarske družbe. Pri vseh treh je ugotovilo, da občina za to ni imela podlage v javnofinančnih predpisih, pri načrtovanju in izvedbi projekta ustanovitve družbe Poslovne cone Komenda pa tudi ni spoštovala načela gospodarnosti in ni izvajala nadzora nad njenim poslovanjem. Občina Komenda mora v treh mesecih pripraviti odzivno poročilo, v katerem je treba

izkazati popravljalne ukrepe za odpravo nepravilnosti.

Kot nam je povedal župan Jurij Kern, ki je vodenje občine prevzel decembra lani, so prve aktivnosti v tej smeri stekle že v času revidiranja. »Določene zadeve smo že uredili ali pa začeli s postopki odprave nepravilnosti.« Največji izziv bo po županovi oceni ukrepanje v povezavi s Poslovno cono Komenda. »A smo tudi na tem področju že začeli z iskanjem najbolj optimalne rešitve.«

Bankomata ni več

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Letos spomladi so iz središča Škofje Loke odstranili bankomat Gorenjske banke. Mnogi, ki so bili vajeni, da tam opravijo bančne storitve, so se čudili, zakaj je po ukinitvi enote banke pred nekaj leti sedaj iz središča mesta izginil še bankomat. Odgovorni so jih potolažili, da bodo kmalu postavili novega. Čeprav je od takrat že nekaj časa, novega bankomata še vedno ni. »Gorenjska banka si že več mesecev vztrajno prizadeva najti ustrezno lokacijo za bankomat na Mestnem trgu, kar bi strankam

omogočilo enostavno opravljanje bančnih storitev v središču mesta. Občina Škofja Loka sodeluje in pomaga, saj nam je vsem skupaj v interesu nuditi tovrstno storitev za občanke in občane ter obiskovalke in obiskovalce Škofje Loke. Ker je bil dosednji proces pridobivanja soglasij lastnikov neuspešen, potekajo nadaljnji dogovori o možnih lokacijah bankomata. Ko bodo postopki izpeljani in lokacija potrjena, bo banka stranke po svojih kanalih obvestila o novi lokaciji bankomata v Škofji Loki,« so sporočili iz Gorenjske banke.

Mnogi še vedno pogrešajo bankomat med Občino Škofja Loka in Kinom Sora, ki ga ni več. / Foto: Vilma Stanovnik

Petrov smn, folklorni festival in Štoflcfest

ALENKA BRUN

Preddvor – Vrhunec občinskega praznovanja v Preddvoru vsako leto pomeni Petrov smn, ki ga pripravljajo v nedeljo, 25. junija. Program začnejo ob 11. uri z zborovskim petjem, sledila bo predstava za otroke, park gradu Dvor bo od 12. ure dalje gostil še 13. mednarodni ex-tempore, ob 14.30 pa se bo začel Petrov mednarodni folklorni festival oziroma 15. mednarodni folklorni festival PIFF 2023. Na njem

bodo sodelovale skupine iz petih držav – Hrvaške, Italije, Poljske, Avstrije in Slovenije. V nedeljski večer bosta obiskovalce popeljala ansambla Gašperjevi in Galop. Z dogodki pa v Preddvoru začnejo že danes zvečer, 23. junija, ko bo grad gostil dalmatinski večer – ob 20. uri bo nastopila Klapa More. Jutri pa ne zamudite obiska festivala bombonov Štoflcfest, ki se začne ob 11. uri. Zvečer pa bo v grajskem parku ob 20. uri koncert skupine Rock Partyzani.

PROGRAM:

1.7.-20.7. 2023

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

VPIŠITE
ABONMA!
od 19. junija
do 1. julija

Zgodbe,
spletene
iz prsti
in
oblakov.

Zapletite
se vanje.

23/24

pgk.si

Blagajna
+386 (0)4 20 10 200
blagajna@pgk.si

Spletna prodaja
www.olaii.com

Gorenjski Glas

Odločitve bodo padle v vodi

Na kranjskem letnem kopališču bodo od danes do nedelje potekale kvalifikacije za uvrstitev na evropsko prvenstvo, ki bo januarja prihodnje leto v Netanji v Izraelu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Selektor naše vaterpolske reprezentance Krištof Štromajer je tri dni pred prvim obračunom na domačem kvalifikacijskem turnirju izbral petnajstero, ki se bo v konkurenci Finske, Švice in Romunije skušala uvrstiti na evropsko prvenstvo. To sta vratarja Jure Beton (AVK Triglav) in Gašper Žurbi (Calcit Water Polo) ter igralci Jaša Kadivec (Primorje, Hrvaška), Jaša Lah, Jan Justin, Aljaž Troppan, Andraž Pušavec, Juš Vončina, Benjamin Popovič, Aleksander Paunovič (vsi AVK Triglav), Aljaž Pevec (Branik Maribor), Matija Bernard Čanč, Vukašin Stefanović, Enej Potočnik (vsi Ljubljana Slovan) in Aleksander Cerar (Calcit Water Polo). »Žal je prostora le za 15 igralcev, kar sem fantom tudi povedal. Nihče od njih v prihodnosti ni odpisan, nasprotno. Verjamem, da bodo tudi ti, ki od danes ne bodo več z nami, nadaljevali enako zavzeto, kajti

Slovensko vaterpolsko reprezentanca vodi Kranjčan Krištof Štromajer. / Foto: Tina Dokl

vrata reprezentance so odprta vsem,« je pojasnil Štromajer.

»Od lani so fantje še dvignili raven svoje volje do dela in navzven je videti dobro. Je pa težko karkoli primerjati, še manj pa, da bi se hvalil, kako dobro smo pripravljani. Vse se bo pokazalo v vodi,« pravi selektor Štromajer, ki od vseh treh nasprotnikov najmanj pozna Finsko. S Finci se bodo naši pomerili danes ob 20.40. »Trenutno

razmišljamo le o Fincih, ta tekma bo za nas v tem trenutku najpomembnejša. Šele po tej tekmi bomo razmišljali o Švici, ki jo bolje poznamo, ne vemo pa, v kakšni zasedbi bodo prišli. Normalno je, da bomo na obeh tekmah naredili vse, da zmagamo,« pravi Krištof Štromajer. S Švicarji se bodo naši pomerili jutri ob 20.40.

Le okoli dvanajst ur po tekmah s Švico pa bodo morali slovenski vaterpolisti v

nedeljo ob 11.10 še enkrat v vodo, ko se bodo pomerili z Romuni. »Mislim, da bo to morda celo naša najlažja tekma na turnirju, dejstvo pa je, da bomo proti Romunom videli, kam dejansko sodimo v evropskem vaterpolu. Vsekakor pa je naš prvi cilj uvrstitev na evropsko prvenstvo,« še dodaja Štromajer, ki mu kot pomočniki pomagajo Jaka Mikoletič, Teo Galič in Marko Gostič.

Ob kranjski kvalifikacijski skupini se bodo za sedem prostih mest v Izraelu borili še na Nizozemskem, Malti in v Turčiji. Devet ekip je na evropsko prvenstvo že uvrščenih, in sicer najboljših osem z zadnjega EP v Splitu (Hrvaška, Madžarska, Španija, Italija, Grčija, Francija, Črna gora in Gruzija) ter domačin prvenstva, Izrael. Iz kvalifikacij bodo na prvenstvo napredovali zmagovalci skupini ter tri najboljše drugouvrščene ekipe.

Sicer pa se bo turnir v Kranju začel danes ob 19. uri s tekmo med Švico in Romunijo.

Za naslove prvakov v Radovljici

Cestne dirke za naslove novih državnih kolesarskih prvakinj in prvakov bodo v nedeljo potekale v Radovljici in okolici, organizatorji pa na tekmovanju pričakujejo tudi Tadeja Pogačarja in Mateja Mohoriča.

VILMA STANOVNIK

Radovljica – Minulo nedeljo se je z zmagovalcem Mateja Mohoriča končala letošnja dirka Po Sloveniji, že včeraj pa se je z vožnjo na čas med Zgornjimi Gorjami in Pokljuko začelo letošnje državno prvenstvo za kolesarke in kolesarje (do zaključka naše redakcije se dirka še ni končala).

Še bolj zanimiva bo nedeljska cestna dirka, kate-re prizorišče bo Radovljica, ki je državno prvenstvo že gostila v letu 2019. Startno-ciljni prostor bo na Vurnikovem trgu pri Knjižnici A.

V dobri formi je Matej Mohorič, ki se je v nedeljo izkazal z zmago na dirki Po Sloveniji. / Foto: Gorazd Kavčič

T. Linhartu Radovljica, krog pa je dolg 19,5 kilometra. Kolesarke in kolesarji se bodo

iz Radovljice odpravili proti Zapužam, nato mimo Zgornjega in Spodnjega Otoka

do Zgornje Dobrave, kjer se bodo obrnili nazaj proti Radovljici mimo Kamne Gorice in Zgornje Lipnice. Na koncu kroga sledi še zelo zahteven kratek vzpon, tudi z 20-odstotnim naklonom, do središča Radovljice.

Dirke se bodo v nedeljo začele že ob 8.30, vrhunec pa bo na sporedu ob 14.30, ko bodo dirko začeli kolesarji v članski konkurenci. Nastopila bosta tudi Tadej Pogačar in Matej Mohorič, ki sta glavna favorita za naslov državnega prvaka. Člani bodo odpeljali osem krogov, kar bo za navijače ob progih zagotovo zelo zanimivo.

V Škofji Loki bo jutri dan rokometu

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Jutri, v soboto, bodo v Rokometnem društvu Urbanscape Loka proslavili 65 let igranja rokometu. Ob tej priložnosti namreč v dvorani Poden pripravljajo Dan rokometu, ki se

bo začel ob 9. uri. Najprej so na sporedu tekme v mini rokometu, sledile jim bodo tekme kadetov in mladincev. Tekmovali bodo tudi veterani, saj se bosta ob 13.50 pomerili ekipi nad 30 in nad 40 let, ekipa nad 50 let pa bo odigrala tekmo z moštvom

Bjelovarja. Moči bodo med seboj predvidoma ob 14.50 pomerili tudi starši in trenerji rokometišev.

Kot poslastica se ob 19. uri obeta tekma med škofjeloško člansko klubsko ekipo in ekipo kapetana naše rokometne reprezentance,

Škofjeločana, ki trenutno igra za francosko ekipo Limoges, Jureta Dolenc s prijatelji.

Ob tekmah in druženju so organizatorji poskrbeli tudi za srečelov, za konec pa bo za zabavo zaigrala skupina Valat.

Časi vse bolj negotovi

V Klubu slovenskih podjetnikov iščejo predloge za izboljšanje podjetniške klime v Sloveniji. Rešitve vidijo v večji povezanosti in enakomernem regionalnem razvoju.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – SBC – Klub slovenskih podjetnikov, ki mu predseduje kamniški podjetnik Joc Pečečnik, je v zadnjih mesecih opravil sedem obiskov po slovenskih regijah, osmi pa je bil na Gorenjsko. V okviru dogodkov, ki so jih poimenovali SBC pri vas, so v kranjski knjižnici poleg Pečečnika na okrogli mizi spregovorili še Aleksander Vrtač iz Avtohiše Vrtač, Gregor Rožman iz šenčurskega podjetja Protim Ržišnik Perc ter župana Kranja in Cerkelj Matjaž Rakovec in Franc Čebulj.

Za enakomerno razvite regije

»Živimo v čudnih časih, ko delo, ideje, podjetniška misel in stremljenje k napredku niso več v prvem planu, zaradi česar nas skrbi,« je uvodoma povedal Pečečnik in poudaril, da njihovega glasu vlada ne sliši. Rešitev vidi v povezovanju tako obrtnikov in podjetnikov kot šolstva in drugih nosilcev razvoja, vključno z akterji na lokalni ravni. »Uspešna Slovenija bo temeljila na enakomerno razvitih regijah, kjer središče vsega ne bo Ljubljana,« je prepričan Pečečnik.

Udeleženci so se sicer strinjali, da je rak rana razvoja počasno umeščanje v prostor. »Od leta 2018 že čakamo na gradbeno dovoljenje za dom starejših občanov,« je povedal Rakovec, ki

SBC – Klub slovenskih podjetnikov na regijskem obisku v Kranju / Foto: Aleš Senožetnik

sicer meni, da je ključnega pomena za enakomerni razvoj vseh slovenskih regij ustanovitev pokrajin, »a žal v Sloveniji za to nimamo politične volje«. S težavami se kot podjetnik srečuje tudi Aleksander Vrtač. »Na Primorskem smo kupili urejeno stavbno zemljišče, a je del ob cesti čez noč postal 'rezervat', mi pa smo se srečali z omejitvijo, ki mi je kot podjetniku nelogična,« pravi.

Zakonodaja se zapleta

Da se zakonodaja zapleta, meni tudi cerkljanski župan. »Včasih je bilo 16 soglasodajalcev, danes jih je že 38,« pravi Čebulj.

Gregor Rožman je predstavljal izkušnje podjetja, ki

se ukvarja z urejanjem prostora in poudaril predvsem problem manjših, kadrovske podhranjenih občinskih uprav, ki so težko kos kompleksni zakonodaji. Poudarja tudi, da izginja dialog z državnimi uradniki. »Vča-

družbi, predvsem pa odločevalcem predstavili, v kakšnem okolju želijo delovati podjetniki.

Po zaključku okrogle mize je SBC s prisotnimi župani oz. predstavniki gorenjskih občin podpisal tudi pismo

»Živimo v čudnih časih, ko delo, ideje, podjetniška misel in stremljenje k napredku niso več v prvem planu,« pravi predsednik SBC Joc Pečečnik.

sih si lahko poklical nosilce urejanja prostora, zdaj so ta vrata zaprta,« je povedal in dodal, da bi lokalni in regijski nivo moral imeti več nadzora nad tem področjem.

Kot so sklenili sogovorniki, bo v prihodnje treba več časa in energije usmeriti v to, da bodo

o nameri za sodelovanje pri razvoju lokalnega okolja in prizadevanju za blaginjo in napredek. Kot je povedal Pečečnik, nameravajo namreč po zaključku regijskih obiskov, predvidoma jeseni, zbrati predloge in jih v obliki konkretnih rešitev tudi predstaviti vladi.

DOBRO JE VEDETI

Varno s financami na dopustu v tujini

CVETO ZAPLOTNIK

V Združenju bank Slovenije pred poletnim preživljanjem dopusta v tujini opozarjajo dopustnike na varno uporabo plačilnih kartic, POS-terminalov in bankomatov.

V državah, kjer evro ni domača valuta, so menjalni tečajji v menjalnicah in bankah različni, zato jim v združenju priporočajo, da se pred menjavo gotovine pozanimajo o veljavnih tečajjih. Pri dvigovanju gotovine na bankomatih zunaj evrskega območja jim bankomat lahko ponudi dve možnosti – dvig s konverzijo v evre ali dvig v lokalni valuti. V združenju bank jim svetujejo, da se odločijo za dvig v lokalni valuti, saj bo v tem primeru bankomat preračun v evre izvedel po tečajjih mednarodnih kartičnih sistemov, ki so običajno ugodnejši kot tečajji lokalnih bank. Pri dvigih gotovine na tujih bankomatih naj bodo posebno pozorni na morebitne dodatno zaračunane stroške – enkratna nadomestila za dvig in pribitke na menjalni tečaj.

Enako kot pri dvigovanju gotovine na bankomatih jim v združenju bank tudi pri plačevanju s kartico svetujejo izbiro plačila v lokalni valuti in ne s konverzijo v evre. Mejni znesek ene transakcije, za katero je treba vnesti PIN, se med državami lahko razlikuje. V Sloveniji, Avstriji, Italiji, Nemčiji, Franciji, Španiji in Grčiji je mejni znesek petdeset evrov, na Hrvaškem štirideset, v Švici osemdeset švicarskih frankov, v Angliji sto angleških funtov ... Nekatere banke in hranilnice zahtevajo pri brezstičnem plačevanju vnos PIN-a, ko skupna plačila presežejo določen znesek.

V združenju bank tudi svetujejo dopustnikom, naj poleg plačilnih kartic s seboj vzamejo nekaj gotovine. Pred potovanjem naj preverijo veljavnost plačilnih kartic in razpoložljivi limit. Obvezno naj si zapišejo telefonsko številko, na katero lahko prijavijo izgubo, krajo ali težave s plačilno kartico in si tako zmanjšajo možnosti za zlorabe in finančne izgube.

Poletna šola

Kranj – Skupina Elektro Gorenjska je pred dnevi odprla Poletno šolo Transformator, v katero so vključeni izbrani talentirani študentje tehničnih, naravoslovnih in družboslovnih smeri, iskali pa bodo rešitve na področju razogljčenja energije v Sloveniji. Kot pravijo, gre za prvo tovrstno šolo, ki jo je organiziralo katero od elektrodistribucijskih podjetij. Program, ki bo potekal do konca septembra, bo vključeval praktično delo, mentorstvo, kroženje po oddelkih Skupine Elektro Gorenjska, študijske ekskurzije, terensko delo, timsko sodelovanje, strokovna predavanja ter individualno in skupinsko projektno delo.

Še teden dni za vložitev ugovora

Ljubljana – Finančna uprava ponovno opozarja, da zavezanci, ki so informativni izračun dohodnine prejeli v začetku julija (datum odpreme 31. maj) in ga še niso preverili, to storijo čim prej. Rok za vložitev ugovora se namreč izteče prihodnji petek, 30. junija. Rok za doplačilo dohodnine je 31. julij, preveč plačana pa bo zavezancem nakazana do 28. julija.

IŠČEMO MIZARJA (m/ž)

za mizarstvo podjetje Diaplan Stahl GesmbH v Nötschu/Čajni na avstrijskem Koroškem.

V okviru delovnih nalog sodijo naslednje zadolžitve: samostojno delo kot mizar, sodelovanje pri projektih, priprava proizvodnih procesov, nadzor kakovosti ter nadzorovanje in optimizacija proizvodnih korakov v našem proizvodnem obratu. Za komunikacijo se uporabljata nemščina in slovensčina. Nudimo 4-dnevni delovni teden.

Po potrebi zagotovimo brezplačno namestitev.

Plačilo znaša 14 evrov na uro, glede na kvalifikacije in strokovno usposobljenost lahko tudi več.

Smo vzbudili tvojo pozornost? Pokliči nas na številko +00386 41 84 55 33 (Janus Jerovšek, nemško/slovensko) in se prijavi.

Obišči nas tudi na spletni strani www.diaplan.com.

Šimonka: Gre za napad name

V teh dneh odmeva vest o izplačilu dividend delničarjem Slovenske industrije jekla.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Hčerinski podjetji, jeseniški SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne, sta namreč med največjimi prejemniki pomoči zaradi visokih cen energentov. Po poročanju medijev so hčerinske družbe SIJ-a doslej prejele 2,42 milijona evrov državne pomoči.

Kljub temu bo obvladojoča družba do konca julija lastnikom izplačala 5,8 milijona evrov dividend. Za izplačilo sta glasovala večinski lastnik, ruska družba Dillon, kot tudi Slovenski državni holding.

Zakon, ki ureja pomoči v energetske krizi, določa, da mora prejemnik ob izplačilu

dividend v letošnjem letu ali za letošnje leto pomoč vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi, a k temu ni zavezano krožno podjetje SIJ, ki za razliko od hčerinskih družb ni prejelo pomoči.

Čeprav naj bi družba SIJ pravilno tolmačila zakonodajo, pa je vlada odločno nastopila proti takšnemu ravnanju, ki da je »v nasprotju z namenom zakona pomagati družbam, ki so dejansko v težavah zaradi energetske krize«. Agencija Spirit je medtem sicer začasno zamrznila nadaljnja izplačila pomoči.

Tarča kritik je bil tudi podpredsednik skupine SIJ Tibor Šimonka, sicer tudi predsednik Gospodarske

zbornice Slovenije (GZS), ki je sodelovala pri pripravi paketa pomoči za podjetja. Vodstvo skupine SIJ se je pred dnevi odzvalo na poročanja medijev in objave ocenilo kot politično motivirane in usmerjene predvsem na Šimonko. Poudarili so, da SIJ kot matična družba ni bila prejemnica pomoči in je zato v skladu s predpisi zakonito izglasovala sklep o izplačilu dividend.

Odzvali so se tudi v GZS, kjer pravijo, da so odločevalce opozarjali na težave podjetij, nekonkurenčne pogoje velikih in energetske intenzivnih podjetij in na »alarmantne cene energentov, ki so v Sloveniji bistveno višje kot na konkurenčnih

trgih«. Odločno so zavrnili »insinuacije o tem, da naj bi bili pozivi vladi po dodatnih ukrepih pretirani, saj so temeljili na statističnih podatkih o padanju industrijske proizvodnje.

Kot je v pismu članom GZS zapisal Šimonka, so očitki, ki letijo nanj »milo rečeno smešni«. Kot pravi, kondicije gospodarstva ne moremo soditi po lanskim rezultatih poslovanja, saj jih lani cene energentov še niso prizadele. Opozorila za ukrepanje so temeljila na strokovnih podlagah, zahteve pa so vladi posredovale vse delodajalske organizacije in gospodarska združenja »in ne le Tibor Šimonka«.

V obljudenih gorah tudi veliko nesreč

SIMON ŠUBIC

Bohinjska Bistrica – Ta čas je kot nalašč za iskanje osvežitve v gorah, kar se seveda pozna tudi pri njihovem obisku. Posledično se je ta teden zgodilo tudi več gorskih nesreč. Včeraj so gorski reševalci iz Mojstrane in dežurna ekipa z Brnika že okoli 5. ure odhiteli pod vrh Triglava, kjer sta zaradi onemoglosti in krčev obtičala dva planinca. S helikopterjem Slovenske vojske so ju prepeljali v dolino.

V sredo so gorski reševalci na Gorenjskem izvedli pet intervencij. Bohinjski gorski reševalci so dopoldan pomagali planincu, ki si je na Voglu poškodoval gleženj. Z gondolo so ga prepeljali v dolino in predali v nadaljnjo oskrbo reševalcem nujne medicinske pomoči. Pozno popoldan so posredovali še na Sedmerih jezerih, kjer je pet tujih planincev zašlo na zasnežen in neprehoden

teren. Istočasno je potekalo še reševanje tujega planinca s poškodovano nogo na planini Viševnik. S pomočjo dežurne ekipe z Brnika in helikopterja policije so vse prepeljali v dolino.

V soboto popoldne se je planinec poškodoval tudi v bližini Češke koče na Spodnjih Ravneh. Posredovali so gorski reševalci z Jezerskega, dežurna ekipa z Brnika in posadka helikopterja Slovenske vojske. Poškodovanca so prepeljali v ljubljanski klinični center. Isto popoldne je pri sestopu z Vitranca v Malo Pišnico v Kranjski Gori tuj pohodnik zašel s poti. Tamkajšnji i gorski reševalci so ga poiškali in pospremili v dolino.

V torek si je na lovski stezi nad Naklovo glavo v Bohinju planinka poškodovala gleženj, na Straži na Bledu pa je jadralni padalec zasilno pristal na drevesu. Pomagali so jima gorski reševalci iz Bohinja in Radovljice.

Začasno spremenjen dostop do Policijske postaje Jesenice

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški policisti obveščajo, da je od 20. junija do predvidoma 30. junija izvajalec del vzpostavil popolno zaporo ceste od mostu čez reko Savo na Hrušici do avtocestne baze Hrušica, zato dostop po tej cesti do Policijske postaje Jesenice ni mogoč. Občane in druge obiskovalce prosijo, da za dostop

do policijske postaje izberejo enega od avtocestnih priključkov, npr. avtocestni priključek Jesenice zahod (Hrušica). Na Policijsko postajo Jesenice lahko tudi pokličete na telefonsko številko (04) 582 13 00 ali pišete na elektronski naslov: pp_jesenice_pukr@policijska.si. V nujnih primerih pokličite št. 113 ali anonimni telefon 080 1200.

Delavec padel z višine pet metrov

Bled – V ponedeljek se je v blejskem podjetju hudo poškodoval 21-letni delavec. Po ugotovitvah policistov mu je med vzpenjanjem po lestvi do strehe stavbe spodrsnilo in je padel v globino z višine okoli pet metrov. Prvo pomoč mu je na kraju nudilo zdravstveno osebje, ki ga je nato z reševalnim vozilom prepeljalo do ekipe helikopterske nujne medicinske pomoči z Brnika, ki ga je s helikopterjem prepeljala v bolnišnico.

Zjutraj zagorelo v stanovanju

Kamnik – V sredo okoli 7.30 je zagorelo v stanovanju hiše v naselju Črna v občini Kamnik. Posredovali so prostovoljni gasilci iz Kamnika in Gozda. Do njihovega prihoda na kraj je požar delno pogasil že lastnik. Gašenje so uspešno dokončali gasilci.

Vlomili v skladiščne prostore

Kamnik – Kamniški policisti obravnavajo vlom v skladiščne prostore podjetja iz okolice Kamnika. Neznanci so v torek iz skladišča odtujili polizdelke iz barvnih kovin. Po oceni oškodovanega podjetja so vlomilci povzročili za nekaj tisoč evrov gmotne škode.

Reševalni pas enostavno rešuje življenja

Minulo soboto je minilo deset let, kar je nastal znameniti posnetek gasilcev, ki so si med nepregledno množico vozil peš utirali pot do kraja prometne nesreče na avtocesti Logatec–Unec.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gasilec in reševalec Anže Albreht iz Logatca, ki je pred desetimi leti v polni opremi pretekel dobra dva kilometra, je z aktivacijami vseh deležnikov spodbudil intenzivno ozaveščanje, da pri reševanju življenj šteje vsaka sekunda, vzpostavitve reševalnega pasu za intervencijska vozila pa je pri tem ključna. »V desetletju aktivacij so domači vozniki pomen pravilnega vzpostavljanja reševalnega pasu ob vsakem zastoju že dodobra usvojili, tuje voznike pa deležniki od lanskega leta ozaveščajo še bolj intenzivno,« so ob deseti obletnici dogodka, ki je odločilno vplival na rojstvo projekta Ustvarimo reševalni pas, zapisali na Agenciji za varnost prometa (AVP).

»Ta dogodek je v meni sprožil alarm, da je treba ljudi ozavestiti, kaj je, kako ga in predvsem zakaj je reševalni pas treba ustvariti v vsakem zastoju. Reševalni pas enostavno rešuje življenja,« je na posebnem dogodku na avtocestnem počivališču Lom povedal Anže Albreht, tudi ustanovitelj Zavoda Reševalni pas.

Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek je poudarila, da je projekt Zavoda Reševalni pas čudovit primer, kako so za spremembo vzorcev vedenja v prometu pomembni zgled,

Minilo je deset let od dogodka, ki je sprožil projekt Ustvarimo reševalni pas. / Foto: AVP/Bor Slana

razumevanje in ozaveščanje. »Vsaka pot se začne s prvim korakom. Tudi gibanje, iz katerega je zrasel Zavod Reševalni pas, se je začelo s korakom, pravzaprav dobesedno tekmo po avtocesti, gasilca-reševalca Anžeta Albrehta, ki nam je vsem dal misliti o tem, kako ravnamo in se obnašamo v prometu, ko se zgodijo nesreče in zastoji. Anže Albreht je odličen zgled aktivnega državljanja, ki ni zgolj ugotavljal, kako slabe so razmere in tarna nad njimi, ampak je stopil v akcijo.«

Predsednik uprave Družbe za avtoceste v RS Valentin Hajdinjak je dodal: »Velikokrat ne le minute, ampak sekunde rešujejo življenja.

Vsako lahko pri tem pomaga, brez velikega navora, le pravočasno se je treba pravilno razvrstiti ob vsakršnem zastoju na avtocesti. Promet je skupinska dejavnost, v kateri moramo sodelovati vsi. Pri oblikovanju reševalnega pasu je to še posebno pomembno. Dovolj je en neodgovoren ali pa nepoučen voznik, da se po nepotrebnem trošijo dragocene sekunde. Vendar pa je takih po desetletju kontinuiranega ozaveščanja o nujnosti oblikovanja reševalnega pasu vse manj. V minulih desetih letih se je po naših opažanjih stanje izboljšalo za več kot 80 odstotkov!«

Simona Felser, v. d. direktorja AVP, je Anžetu

Albrehtu in ekipi Zavoda Reševalni pas čestitala »za izjemno delo, ki je bilo prepoznano tudi na ravni Evropske unije. To je še en dokaz več, kako pomemben je ta projekt«. Ob tem je spomnila, da se reševalni pas ob zastoju na avtocesti ustvari tako, da se vozila, ki se ustavljajo ali stojijo na levem prometnem pasu, razvrstijo čim bolj levo, vozila na desnem prometnem pasu pa se morajo razvrstiti čim bolj desno, tudi na odstavni pas. »Tako ustvarimo dovolj široko in varno pot za dostop intervencijskih vozil. Poudarjam še, da se je prepovedano priključiti vozilom s prednostjo, ki so na nujni vožnji!« je pojasnila.

»Napihalo« več kot sto voznikov

Preverili smo, kakšni so bili rezultati zadnjih poostrenih nadzorov, ki so jih izvedli slovenski policisti. V noči na nedeljo so s cest odstranili več kot sto vinjenih voznikov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V maratonu nadzora psihofizičnega stanja voznikov, ki je po državi potekal v noči na minulo nedeljo, so policisti opravili skupno 2553 preizkusov alkoholiziranosti. Pri 63 voznikih je preizkus pokazal do 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka, pri 29 voznikih pa nad 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka. Dodatno so štirim voznikom odredili strokovni pregled za prisotnost alkohola, šestim voznikom pa so odredili strokovni pregled zaradi suma

Minuli konec tedna so policisti na alkotest »povabili« več kot 2500 voznikov. / Foto: Tina Dokl

vožnje pod vplivom prepovedanih drog.

Junija sta potekala tudi poostrena nadzora v okviru preventivnih akcij za zmanjšanje hitrosti in za večjo varnost motoristov. Policisti so ugotovili 2913 prekoračitev hitrosti, od tega 2000 v naselju, 382 zunaj naselja ter 531 na avtocestah in hitrih cestah. Kontrolirali so tudi 1559 voznikov enoslednih motornih vozil in v 722 primerih odredili alkotest. Pri tem je 15 voznikov vozilo pod vplivom alkohola. Skupaj so pri motoristih zaznali 238 kršitev prometnih pravil.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Ponosni na svojo rojakinjo

Ob 190. obletnici rojstva Josipine Urbančič Turnograjske, prve slovenske pesnice, pisateljice, skladateljice, pianistke in pravljicarke, je Kulturno društvo Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor, Domom starejših občanov in Zavodom za turizem Preddvor na gradu Turn pripravilo mednarodni simpozij in koncert, skupaj z Društvom Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec pa odprtje razstave.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Josipina Urbančič Turnograjska se je rodila 9. julija 1833 na gradu Turn, svojo kratko življenjsko pot pa je sklenila v Gradcu (1. junija 1854), kamor se je preselila po poroki z Lovrom Tomanom, pravnikom, pesnikom, politikom. Z njim jo je seznanil in tudi poročil duhovnik Lovro Pintar, ki jo je učil zemljepis, zgodovino, matematiko in verouk ter jo navdušil za ustvarjanje. »Ako bi ne bil naš ljubi gospod Pintar k nam prišel, nobene povestice ne bi bila Josipina napisala,« je priznala v enem izmed pisem svojemu bodočemu možu. Med Turnograjsko in Tomanom se je razvilo bogato triletno dopisovanje, v Rokopisni zbirki NUK je skupno več kot tisoč pisem, v katerih sta si izpovedovala ljubezen, hkrati pa opisovala tudi dogajanje sredi 19. stoletja in svoj pogled na svet. V pomladnih in poletnih mesecih sta

zapisanemu pogosto priložila rožice in druge rastline. »Josipina je imela zelo rada naravo.« Na vrtu poleg gradu je po besedah ddr. Mire Delavec Touhami našla tudi navdih za pisanje in umik v svoj notranji svet.

Jasne misli

Ustvarjati je začela pri 17 letih, poleg krajših prozaičnih del – teh je 38 – so v njeni zbirki štiri pesmi in nekaj skladb. »Josipina je ustvarjala v dobi, ko se je pripovedništvo na Slovenskem šele začelo razvijati, poleg tega so bili do takrat ustvarjalci samo moški, zato so njena dela še toliko bolj pomembna, saj je bil njen preboj na slovensko literarno področje zelo težak. Žal ni v nobenem učnem načrtu, ne v osnovni in ne v srednji šoli, kar je velika škoda ... S simpozijem in drugimi dogodki jo želimo vrniti na raven, na kateri je bila v času svojega življenja, ko je bila znana, cenjena in spoštovana v

Vokalno skupino Kokrčan in Miro Delavec Touhami veže skoraj dvajset let prijateljstva in predanost skupni promociji Josipine Urbančič. / Foto: Primož Pičulin

številnih slovanskih literarnih krogih. Je prva avtorica, ki ni le izgrajevala slovenske ženske literarne tradicije, temveč je njeno delo pomenilo tudi prelom z obstoječimi literarnimi vzorci, saj je bila v slovenskem pripovedništvu edinstvena v tem, da je številnim zgodbam o bojih s Turki dodala izjemne ženske like in pri tem poudarila njihovo nacionalno pripadnost. Želimo si, da bi jo sprejeli v krog ljudi, ki so soustvarjali zametke slovenske identitete. Še bolj kot njena dela lahko navdihujejo njene misli, ki so jasno zapisane v več kot petsto pisem, »je prepričana Mira Delavec Touhami, ki že več kot dvajset let raziskuje življenje in delo Josipine Urbančič Turnograjske. Obletnico

njenega rojstva bo zaznamovala tudi z novim romanom Dehteče spominčice ljubezni, ki bo v kratkem izšel pri Celjski Mohorjevi družbi in temelji prav na pisemih.

Nova spoznanja

Na simpoziju z naslovom Prva dama slovenskega rodoljubnega Olimpa je spregovorila tudi o doslej neznanih pisemih, napisanih v obdobju, ko je Josipina živela skupaj z mamo in bratoma – oče je umrl pri njenih osmih letih – v Gradcu in po njeni prežgodnji smrti. Vsebinsko med drugim razkriva drugačno podobo žalujočega moža Lovra Tomana, kot jo je sam izkazoval v pesmih, posvečenih svoji pokojni ženi.

Josipinino glasbeno ustvarjanje so osvetlili Franc

Križnar, Tone Potočnik in Aleš Nagode, ki je povedal, da je bilo njeno komponiranje za zasebne namene – skladbe so bile predvsem posvečene družinskim članom. »Izšle so pravzaprav iz njenega igranja klavirja,« je pojasnil Križnar, tudi sourednik zbornika, v katerem so zbrane razprave sodelujočih na simpoziju. S svojim prispevkom je sicer pozornost namenil Josipinemu daljnemu sorodniku Victorju Urbancicu, skladatelju, dirigentu, pedagogu ... Zvonka Zupanič Slavec je spomnila na zdraviliško zgodbo dr. Otmarja Majeriča, kiparka Christa Huber-Winter pa na umetniški projekt Društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec, v katerem je

šest umetnic ustvarilo dela, ki se na različne načine dotikajo Josipine; sama je naredila bronasto figuro njene Rožmanove Lenčice. Jeseni 2019 so nastala dela razstavili v Gradcu, na predvečer simpozija pa so dobila mesto v gradu Turn.

Grajsko dvorišče se je po simpoziju spremenilo v prizorišče koncerta, na katerem je bil prvič predstavljen celotni glasbeni opus Josipine Urbančič Turnograjske. V programu so sodelovali Tone Potočnik, Lara Lipar, Vokalna skupina Kokrčan z zborovodjo Ignacem Gornjancem in Moški pevski zbor Janko Kersnik Lukovica pod vodstvom Igorja Velepčiča, s katerim sta nastopili tudi solistki Urška Pirnat in Marta Zabret.

Ob odprtju razstave del, ki jih je navdihnilo Josipinino življenje in delo / Foto: Primož Pičulin

Kultura

Slovenska premiera filma Pero o pokojnem igralcu Petru Musevskem **Stran 14**

Pogovor

Psihologinja Polona Zupan o obravnavi nasilja med otroki in mladostniki **Stran 15**

Zanimivosti

Mlada Ukrajinka Oleksandra Kadnai, odlična športnica in dijakinja **Stran 16**

Od petka do petka

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je letno poročilo za leto 2022 predstavil tudi predsednici republike Nataši Pirc Musar. / Foto: Daniel Novakovič/STA

Janeza Sušnika je po osmih letih na čelu Zveze društev upokojencev Slovenije nasledila Zdenka Jan. / Foto: Primož Pičulin

Policisti so mater otroka, umrlega v razgretim avtu v Sv. Lovrencu, in njenega partnerja osumili povzročitve smrti iz malomarnosti. / Foto: Simon Šubic

Varuh: Več kot sto priporočil ni uresničenih

SIMON ŠUBIC

Varuh predal letno poročilo

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je v minulih dneh predal letno poročilo za leto 2022 predsednici republike Nataši Pirc Musar, predsednici državnega zbora Urški Klakočar Zupančič in predsedniku vlade Robertu Golobu. Kot izhaja iz letnega poročila, je institucija varuha lani obravnavala 5.975 zadev, kar je za 13 odstotkov manj kot med pandemijo, in od tega 3.026 pobud. Kot je pojasnil Svetina, je varuh v 187 primerih ugotovil 222 kršitev človekovih pravic, v poročilu pa je podal 83 novih priporočil. Načelo dobrega upravljanja je bilo lani kršeno v 66 primerih, sledijo primeri neupravičenega zavlačevanja postopkov, kršitve enakosti pred zakonom, kršitve načela, da je Slovenija pravna in socialna država, kršitve pravice do socialne varnosti, kršitve pravic invalidov, ugotovil je še po osem kršitev pravice varstva človekove osebnosti in dostojanstva ter pravice do zdravstvenega varstva. Varuh je ob tem predstavnikom oblasti izrazil tudi zaskrbljenost, ker več kot sto priporočil iz minulih letnih poročil še vedno ni uresničenih.

Vložili podpise

Piratska stranka in Levica sta v torek v državni zbor vložili več kot pet tisoč podpisov v podporo predlogu dopolnitve zakona o lokalnih volitvah, po katerem naj bi županovanje omejili na največ dva zaporedna mandata. »Omejitev mandatov je nujen ukrep za stabilizacijo razmer v lokalni samoupravi, ki ji manjka demokratičnosti in transparentnosti,« so sporočili Pirati. Sekretar stranke Jasmin Feratović pa je ob vložitvi podpisov dejal, da mednarodni opazovalci in različne mednarodne organizacije pogosto opozarjajo Slovenijo na nujnost omejevanja županskih mandatov, sami pa so med kampanjo nabrali številne informacije, od zgozd ob korupciji, zlorabe oblasti, netransparentnosti slovenskih občin ... »V zadnjih tridesetih letih se je nabralo kar veliko problemov, ki jih s to pobudo poskušamo rešiti,« je povedal. Poslanec Levice Milan Jakopovič pa je dejal, da delovanje enega funkcionarja na izvršilnem mestu 10, 15 ali 20 let pomeni izrazito tveganje za nepotizem, klientelizem in korupcijo.

Proslava ob dnevu državnosti

Jutri zvečer bo na Kongresnem trgu v Ljubljani potekala osrednja državna

počastitev dneva državnosti. Slavnostna govornica bo predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar. Predsedničinemu govoru bo sledil umetniški del državne slovesnosti, ki ga sodelavci pod naslovom Predzarjo jutrišnjega dne ... pripravlja režiser in scenograf mag. Matej Filipčič. Izhodiščna tema letošnje državne proslave ob dnevu državnosti sta podnebna in okoljska kriza ter vprašanje, kako lahko razmišljamo o odnosu med naravo in državnostjo. Organizatorji vabijo tudi državljane k ogledu proslave na Kongresnem trgu, zaradi preventivnih varnostnih ukrepov pa goste prosijo, da na prizorišče prispejo vsaj 45 minut pred začetkom proslave. Ta se začne ob 21.15, neposredno pa jo bodo prenašali na RTV Slovenija. Kot so sicer napovedali, se državne proslave ne bodo udeležili najpomembnejši predstavniki desne politične opcije.

Nova predsednica Zdusa Zdenka Jan

Vodenje Zveze društev upokojencev Slovenije (Zdus) je od dosedanjega predsednika Janeza Sušnika za naslednja štiri leta prevzela predsednica Pokrajinske zveze društev upokojencev Celje Zdenka Jan. Člani Zdusa so jo

za novo predsednico izvolili v ponedeljek na volilnem zboru. Kot je po izvolitvi dejala Janova, si bo prizadevala za dobrobit vseh upokojencev, ki si zaslužijo spoštovanje. »Upokojenci nismo preteklost, ampak skupaj z mladimi vodimo prihodnost,« je dejala. Zdenka Jan je sicer upokojena kriminalistična inšpektorica, v aktivnem obdobju pa je bila vodja oddelka za mladinski kriminal na Policijski upravi Celje. Dozdajšnji predsednik Janez Sušnik se poslavlja po dveh mandatih, kar je tudi omejitev, ki jo za ta položaj predvideva statut zveze. Kot pravi, sta sicer dva mandata dovolj.

Otrok umrl v razgretim avtomobilu

Slovenijo te dni pretresa tragedija iz Sv. Lovrenca v občini Prebold, kjer je umrl otrok, ki je bil vsaj dve uri zaprt v avtu, razgretim od sonca. Kljub hitremu posredovanju mimoidočega, ekipe nujne medicinske pomoči, prostovoljnih gasilcev iz Prebolda in Sv. Lovrenca ter aktiviranju helikopterja Slovenske vojske iz Maribora je otrok umrl na kraju dogodka, je poročala uprava za zaščito in reševanje. Policija je mater in njenega partnerja pridržala do 48 ur, sumijo pa ju povzročitve smrti iz malomarnosti.

Slovinci v zamejstvu (908)

Srečanje sosedov na Dobraču

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Tradicija sodelovanja slovenskih društev iz Koroške, še posebno iz Ziljske doline, Kanalske doline in letos prvič iz Rezije v Italiji ter iz Gorenjske, se je letos nadaljevalo s tradicionalnim, že sedmim srečanjem. Tokrat se je stotnija pohodnikov povzpela na 2166 metrov visoki Dobrač (Dobratsch), na območje istoimenskega naravnega parka, ki se dviga nad Ziljsko dolino. Ideja sodelovanja sosedov, ki jo je dal Simon Triessnig iz Loč pri Baškem jezeru in zanjo navdušil tudi prijatelje in somišljenike na slovenski in italijanski strani meje, tako živi še naprej. In to na območju, kjer se stika slovenski, germanski in italijanski svet, poudarja eden od gorečih zagovornikov takšnega sodelovanja,

vodja Planinskega muzeja v Mojstrani in soustanovitelj Zavoda Sikult Matjaž Podlipnik. Z gorenjske strani so pri pripravi letošnjega srečanja sodelovali Zavod Sikult, Turistično društvo Dovje - Mojstrana in Slovenski planinski muzej Mojstrana ter Agencija Kofler Šport iz Mojstrane, ki sta zagotovila prevoz in dobrote, s katerimi so se na vrhu gore okrepčali pohodniki.

Srečanje, začel ga je njegov pobudnik Simon Triessnig, je potekalo v lepem vremenu z enkratnimi razgledi na koroška jezera, na naše Julijce z Mangartom in Triglavom in na italijanske in avstrijske vršace. Udeležence sta pozdravila župan Občine Plajberk pri Beljaku (Bad Bleiberg) Christian Hecher in podžupanja

Beljaka Susanne Boyneburg Spendier. Osrednja tema druženja je bilo zbiranje in ohranjanje starih hišnih in ledinskih imen na Gorenjskem in kasneje tudi na Koroškem ter izdajanje zemljevidov s temi imeni, ki veliko povedo o zgodovini krajev in

ljudi ter povečujejo zavest o pripadnosti svojemu narodu in kraju. Med dobri dve uri trajajočo hojo na vrh gore z značilno podrtjo južno steno so o prizadevanjih za ohranjanje hišnih in ledinskih imen pripovedovali Martina Piko - Rustia s Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca, Vinko Wieser, vodja projekta FLU - LED (kulturni portal ledinskih in hišnih imen) na Koroškem, in Klemen Klinar iz

jeseniške razvojne agencije Ragor. Pri slovenski cerkvi Marijinega vnebovzvetja, ki je bila leta 1690 zgrajena na robu prepadne stene nad Ziljsko dolino - z 2155 metri nadmorske višine je ena najvišje ležečih cerkv v Alpah - je mašo daroval dekan Stanko Olip. Peli so pevci iz Roža in Zilje. Nato je bilo na zgornji postaji žičnice srečanje s pokušino dobrot iz sosednjih dolin. Prihodnje leto bo srečanje v Reziji.

Prijatelji iz treh sosednjih dežel v soboto na Dobraču, od koder se je ponujal enkratni pogled na koroška jezera, Julijske Alpe s Triglavom in na severu na avstrijske vrhove. / Foto: Jože Košnjek

Po svetu

Narodi brez države

Ob dnevu slovenske državnosti 2023 ne bo odveč, če poudarimo dejstvo, da je v Evropi in po svetu veliko narodov, ki še nimajo svoje države in je najbrž nikoli ne bodo imeli. Zato bodimo bolj ponosni na Republiko Slovenijo.

MIHA NAGLIČ

V Evropi jih je kar trideset!

Ste vedeli, da je samo v Evropi kar trideset »narodov brez države« oziroma regionalnih etnično-jezikovnih skupnosti. Pa jih kar naštejmo (številke so približne): Aragonci v Španiji, okrog 30.000; Asturijci v Španiji, skupaj 450.000; Baski, skupaj 650.000 (od tega 550.000 v Španiji in 100.000 v Franciji); Baškirci, 1,3 milijona (Baškirska republika v Rusiji); Bretonci, 500.000 (Francija); Čuvaši, 1,7 milijona (Čuvaška republika v Rusiji); Frizi, 500.000 (od tega 400.000 na Nizozemskem, 70.000 v Nemčiji in 20.000 na Danskem); Furlani, 550.000 (Italija); Gelei, 80.000 (Velika Britanija); Gagauzi, 150.000 (Moldova); Galegi, 3 milijoni (Španija); Grišuni, 100.000 (Švica); Kačubi, 100.000 (Poljska); Kalmuhi, 150.000 (Kalmuška republika v Rusiji); Katalonci, skupaj 6,2 milijona (od tega 6 milijonov v Španiji, 200.000 v Franciji in 20.000 v Italiji); Komi, 275.000 (Republika Komi v Rusiji); Korničani, 5000 (Velika Britanija); Korzičani, 150.000 (Francija); Ladinci, 30.000 (Italija); Laponci, skupaj 55.000

(od tega 32.000 na Norveškem, 15.000 na Švedskem, 5000 na Finskem in 2000 v Rusiji); Leceburčani, skupaj 350.000 (od tega 270.000 v Luksemburgu, 40.000 v Franciji in 30.000 v Belgiji); Mankši, 20.000 (Velika Britanija); Mari, skupaj 600.000 (Marška republika v Rusiji); Okcitanci, skupaj 6,5 milijona (od tega 6,5 milijona v Franciji, 50.000 v Italiji in 5000 v Španiji); Sardinici, 1 milijon (Italija); Sorbi ali Lužiški Srbi, 70.000 (Nemčija); Škoti, 5 milijonov (Velika Britanija); Tatari, skupaj 6 milijonov (od tega 5,6 milijona v Rusiji, 400.000 v Ukrajini, 20.000 v Romuniji in 10.000 na Poljskem); Udmurti, 700.000 (Udmurtska republika v Rusiji); Valežani, 500.000 (Velika Britanija). (Vir: Milan Bufon, Države, narodi, manjšine: političnogeografski oris, članek dostopen na spletu) / Katalonci, Škoti, Tatari... Vsak od teh narodov šteje po več kot šest milijonov ljudi, a nimajo svoje države. Katalonci in Škoti so ji blizu, Tatari najbrž ne.

Trideset nesuverenih držav

Suverene (samostojne in neodvisne) so tiste države, ki jih kot take priznavajo tudi druge države in so članice OZN. Takih je na svetu 195.

Polega teh pa je še 40 držav oziroma paradržavnih tvorb, ki niso suverene, niso neodvisne in niso članice OZN. Naštejmo še te (najprej je v seznamu ime države, sledi število prebivalcev in v oklepaju ime države, ki je njihov dejanski suveren. Tajvan, 23.816.775 (Kitajska); Hongkong, 7.496.981 (Kitajska); Portoriko, 2.860.853 (ZDA); Reunion, 895.312 (Francija); Macao, 649.335 (Kitajska); Zahodna Sahara, 597.339 (sporno ozemlje); Guadeloupe, 400.124 (Francija); Martinique, 375.265 (Francija); Francoska Gvajana, 298.682 (Francija); Nova Kaledonija, 285.498 (Francija); Francoska Polinezija, 280.908 (Francija); Mayotte, 272.815 (Francija); Kanalski otoki, 173.863 (ZK – Združeno kraljestvo); Guam, 168.775 (ZDA); Curacao, 164.093 (Nizozemska); Aruba, 106.766 (Nizozemska); Deviški otoki, 104.425 (ZDA); otok Man, 85.033 (ZK); Kajmanski otoki, 65.722 (ZK); Bermuda, 62.278 (ZK); Severni Marianski otoki, 57.559 (ZDA); Grenlandija, 56.771 (Danska); Ameriška Samoa, 55.191 (ZDA); Ferski otoki, 48.863 (Danska); Sint Maarten, 42.876 (Nizozemska); Otoki Turks in Caicos, 38.717 (ZK); Britanski Deviški otoki, 30.231 (ZK); Karibska Nizozemska, 26.223

(Nizozemska); Cookovi otoki, 17.564 (Nova Zelandija); Anguilla, 15.003 (ZK); Wallis in Futuna, 11.239 (Francija); Saint-Barthélemy, 9.877 (Francija); Sveta Helena, 6.077 (ZK); Saint Pierre et Miquelon, 5.794 (Francija); Montserrat, 4.992 (ZK); Falklandski otoki, 3.481 (ZK); Niue, 1.626 (Nova Zelandija); Tokelau, 1.357 (Nova Zelandija). (Spletni vir)

Kurdi in Tibetanci

Našteli smo evropske narode in etnično jezikovne skupine brez države. A ti v državah, v katerih živijo, uživajo razmeroma visoko stopnjo avtonomije. Po svetu pa je še veliko narodov, ki ne samo da nimajo svoje države, ampak imajo le skromno avtonomijo ali pa nikakršno. Najhujši primer so Tibetanci, ki jih je dobrih sedem milijonov, a jih hočejo Kitajci utopiti v svojem milijardnem populacijskem oceanu. Najštevilnejši pa so Kurdi, ki jih je okrog 40 milijonov, živijo pa v petih državah in se raznoliko in vztrajno borijo za svoje preživetje v Turčiji, Iraku, Iranu, Siriji in Nemčiji. In veliko je po svetu še drugih narodov, vsak od njih bi si zaslužil posebno obravnavo. In ob njihovi usodi bi se morali Slovenci zavedati, da smo srečen narod.

Zborovanje krimskih Tatarov v Ševčenkovem parku v Kijevu, 18. 5. 2014. Vseh Tatarov je okrog šest milijonov, a nimajo svoje države. / Foto: Wikipedia

Tajvanci, ki jih je 23 milijonov, so Kitajci, njihova republika pa je omejeno suverena. Ves čas se vojaško pripravljajo na napad matične Kitajske. / Foto: Wikipedia

Tibetancev je sedem milijonov, a nimajo svoje države in niso tako srečni kot na tej sliki, kjer so v sredini vidni kitajski vojaki v zelenih uniformah. / Foto: Wikipedia

Nove knjige (690)

Ustava Republike Slovenije

MIHA NAGLIČ

»Ustava je temeljni zakon države. Tako jedrnat pravi Slovar slovenskega knjižnega jezika. Pravniki so natančnejši in definirajo ustavo kot 'najvišji pravni predpis, ki določa temeljna načela in oblike družbene, politične in gospodarske ureditve države'. V angleških slovarjih med drugim preberemo, da je 'ustava nabor političnih načel, s pomočjo katerih je vodena posamezna država oz. (družbena) organizacija, s poudarkom na odnosih in pravicah ljudi, ki jih vodi'. Nemci gledajo na ustavo kot na temeljni zakon (Grundgesetz), ki je nad vsemi drugimi zakoni države. Temeljni členi nemške ustave, sprejete leta 1949, pa poudarjajo, da je ustava

predvsem okvir, ki zagotavlja pogoje svobodnega življenja. Jasno in presenetljivo preprosto, še posebej v primerjavi z avstrijsko razlago. Ta se pod vplivom ustave nekdanje monarhije osredotoča na državniško ravnanje (staatliches Handeln), sprejemanje zakonov in izvajanje politične oblasti. Tako nemški kot avstrijski ustavodajalci pa so želeli uravnovežiti pravnonormativne, organizacijsko-sistemske in simbolnopomenske vidike pravil, ki naj bi zagotovili pravice, dolžnosti, predvsem pa svobodo državljanov.« (str. 11–12)

Gornje besede so iz predgovora zgodovinarja Ota Lutharja, direktorja ZRC SAZU. Pred dnevom državnosti 2023 se mi zdi še posebno primerno opozoriti

na to zelo posebno izdajo ustave naše države. Je dvojezična (v angleščino jo je prevedel Dean J. DeVos) in opremljena s fotografijami, ki so jih posneli Borut Krajnc, Matjaž Rušt in Nada Žgank 19. junija 2020. Tistega dne se je med valom protestov v obrambo demokracije skupina državljanov

Ustava Republike Slovenije, dvojezična izdaja, Založba ZRC, Ljubljana, 2023, 256 strani

odločila za simbolno gesto upora – za branje slovenske ustave pred stavbo državne oblasti je potrdil, da so z ustavo zagotovljene demokratične pravice res ogrožene. V tej zvezi ne bo odveč, če navedemo še 39. člen Ustave RS, ki opredeli svobodo

izražanja. »Zagotovljena je svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja. Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni

interes, razen v primerih, ki jih določa zakon.« Ustava je temeljni akt države, ki pa sama po sebi še ne zagotavlja naše svobode. Zanj si moramo dejavno in vedno znova prizadevati tudi državljani, kot posamezniki in v združenjih, ki jim pripadamo.

Pero je bil spet tu, z nami

»Vse, kar sem posnel, se mi je potem zgodilo v resničnem življenju,« je verjel igralec Peter Musevski. V okviru Kranjskega igralskega filmskega festivala Krafft smo si v Prešernovem gledališču ogledali slovensko premiero filma Pero, ki ga je o svojem pokojnem prijatelju posnel režiser Damjan Kozole.

IGOR KAVČIČ

Pretekli četrtek ni šlo za naključje, da je slovenska premiera filma Pero, edinega od 16 celovečernih filmov v programu letošnjega festivala Krafft, potekala v dvorani Prešernovega gledališča. Peter Musevski je bil tu 17 let član igralskega ansambla, velik in topel človek, priljubljen tako v gledališki družini kot med gledališkim občinstvom.

Tega večera je bila gledališka dvorana polna do zadnjega sedeža. Zdelo se je, da so prišli vsi. Tu je bila širša ekipa ustvarjalcev, ki so sodelovali pri nastanku filma, poleg režiserja Damjana Kozoleta tudi velik del igralcev, Petrove kolegice in kolegi iz ansambla Prešernovega gledališča, redni obiskovalci gledališča, ki so ga vsa ta leta spremljali v številnih vlogah, ki jih je v Kranju odigral, njegovi prijatelji in prijateljice ... Vsi.

Zbrane je nagovoril direktor Prešernovega gledališča Jure Novak: »S Petrom Musevskim žal nisem imel priložnosti sodelovati, saj sem

spomine.« Kot igralec je odločno in trajno zaznamoval celoten slovenski in evropski gledališki in filmski prostor.

Film Pero produkcijske hiše Vertigo je bil premierno prikazan pozimi na filmskem festivalu v Rotterdamu in ima pred seboj že nekaj mednarodnih festivalov. »Ko smo iz Prešernovega gledališča dobili ponudbo za prvo slovensko projekcijo na odru, kjer je Pero odigral toliko vlog, se mi je zdelo, da bo šlo za lep in čustven trenutek slovesa z njim, da bo še enkrat stopil – vsaj skozi film – na ta oder. Mislim, da bi bilo to všeč tudi njemu,« v pogovoru pove režiser in njegov dober prijatelj Damjan Kozole, za katerega je bil vedno Pero, ne Peter.

Film o Petru in igralstvu

Film Pero je žanrsko precej raznorodni, saj ne gre za klasični dokumentarec o Petru Musevskem in nizanje arhivskih posnetkov o njem in njegovih filmskih vlogah, ampak smo priča tudi igranim sekvencam in v nekem delu zelo eksperimentalne-

»Ko sva leta 2019 začela snovati film, sem imel občutek, da je to najin zadnji skupni film. Ne v smislu, da njega ne bo več, ampak da je to nek obračun vseh teh vlog, ki sva jih naredila skupaj. Ne nazadnje je to osem filmov, sodelovala sva 25 let in bila tudi prijatelj, res dobra prijatelj,« je povedal Damjan Kozole.

se gledališki družini Prešernovega gledališča priključil po njegovem odhodu. Ga je pa gledališče še zmeraj polno. V vsak daljši pogovor se prikraje, Pero, v vsako obujanje spominov, v objavah in na fotografijah je z nami, ko gostujemo, po Sloveniji ali v tujini, gostitelji radi obujajo spomine nanj. V vsakomer, ki ga je imel čast spoznati, je pustil sledi, tople in človeške

mu pristopu k razmišljanju o duševnih težavah in depresiji. Film odpre in po dobri uri in pol tudi konča kader, v katerem pokojni igralec na mobilni telefon snema svojega psa Pinga. S tem prizorom režiser gledalca nekoliko zmehta pred nadaljevanjem, ki je sicer sestavljeno iz petih med seboj žanrsko različnih, a v filmsko celoto povezanih delov.

Dvorana Prešernovega gledališča je bila polna. »Vsi« so prišli. / Foto: Primož Pičulin

Po filmski projekciji sta nekaj misli o Petru in filmu strnila gledališki režiser Tomi Janežič in režiser Damjan Kozole. / Foto: Primož Pičulin

že takoj nas dogajanje uvede v psihodramsko delavnico skupine igralcev, s katerimi je Musevski v filmih sodeloval, med njimi so Mojca Partljič, Primož Pirnat, Nina Ivanišin, Jurij Drevenšek, Nina Rakovec, Anja Novak, Pia Zemljič, Blaž Setnikar in drugi. V delavnici, ki jo vodi gledališki režiser Tomi Janežič, igralci razkrivajo odnose, ki so jih razvili v sodelovanju in prijateljevanju s Petrom, hkrati pa se soočajo z njegovo nenadno smrtjo in vprašanji o duševnem zdravju, ki se ob tem porajajo. Posnetki so nastajali v maju 2020, komaj dva meseca po igralčevi smrti.

Sledi del, v katerem v vlogi Petra njegov velik prijatelj Primož Pirnat in mlada, po stroki sicer režiserka, Tina Ščavničar odigrata sceno pogovora o bodočem filmu o večkratnem morilcu. Ona ga nagovarja za glavno vlogo v filmu, on se zanjo ne more odločiti, saj verjame, da se mu je vsaka vloga kasneje zgodila tudi v resničnem življenju. »Sodelovati

z Damjanom in Primožem je bilo fenomenalno. Ni bilo treba veliko besed, da sem razumela, kaj točno sta želela od mene,« je kasneje povedala Tina Ščavničar.

Film se nadaljuje z zmontiranimi odlomki iz filmov, v katerih je igral Musevski. Kozole je izbral pomenljiv kolaž podob s Petrovimi vlogami, med katerimi mnoge igralca na neki način odlikavajo tudi kot človeka, kot osebnost.

V zadnjem posnetku iz leta 2013 o demonih in o svojem duševnem zdravju spregovori pokojni igralec sam. Kot kasneje pove Kozole, sta prav v mesecih pred njegovo smrtjo s Petrom snovala film z delovnim naslovom Ni bilo tako, kot je rekla. Film Pero tako ni zgolj portret pokojnega igralca, ampak je film o igralškem poklicu in o odnosih, ki nastajajo znotraj njega.

»Pretresena sem in hkrati počaščena ter hvaležna Damjanu, da je posnel ta film. To je bilo zanj najbrž še posebej težko, saj se v filmu vidi njegova ljubezen do Petra, na katerega ga je vezalo močno prijateljstvo. Mislim, da bi bil vsak človek vesel takega prijatelja,« je po tem, ko je film prvič videla v celoti, povedala igralka Nina Rakovec, ki je z Musevskim igrala v filmu Zapelji me, v katerem je bil njen oče, tako kot prvič v gledališki predstavi Blazno resno zadeti, v kateri je nastopila prav v Kranju.

Iskreno, tudi ko boli

Film Pero je zelo iskrena zgodba o prijatelju igralcu, njegovem igralškem življenju in duševnih težavah, s

katerimi se je srečeval. Posnetek s Petrom izpred desetih let v zadnjem delu filma je presunljiv. »Posnetek je obstajal na računalniku in sem tudi že pozabil nanj. Po-

Peter Musevski (1965–2020) / Foto: arhiv Prešernovega gledališča

snel sem ga za ženo, likovno umetnico Zoro Stančič za njen projekt s pomenljivim naslovom Dum spiro, spectro ali v prevodu: Dokler diham, upam. To je bil projekt o človeški bolečini in takrat sem ga kmalu potisnil vase in ga pozabil. Zdaj ga je našla Zora,« je v kratkem pogovoru povedal Damjan Kozole; ob besedah, da gre za zelo iskren film o Petru, pa je dodal: »Zdi se mi, da kadar delaš film o prijatelju, moraš biti iskren, ne glede na to, da pri tem neke stvari boljijo. Mislim, da je tudi Pero mnoge javne nastope v zadnjih letih svojega življenja posvetil ozaveščanju o stvareh, o katerih težko govorimo: o samomoru, depresiji,

duševnih boleznih. Mislim, da je bila moja naloga, če govorim o njem, da govorim iskreno. Edina meja je bila pri tem njegovo zasebno družinsko življenje.«

Čeprav je to film o Petru Musevskem, pa se zdi, da ta v svojem globljem sporočilu prerašča spomin na priljubljenega igralca. Film je več, je vpogled v proces nastajanja filma in govori o igralcu, o igralcih, odnosih med njimi, na neki način o vseh nas.

Več kot spomin

Po zaključku filma sta o filmu in Petru Musevskem v medsebojnem pogovoru z odra Prešernovega gledališča spregovorila režiser Damjan Kozole in gledališki režiser Tomi Janežič, ki tudi nastopi v prvem delu filma. »Samoumevno se mi je zdelo, da ne morem narediti filma brez njega, tudi če v njem ni imel glavne, ampak le manjšo vlogo. Spomnim se, da sem se vedno razveselil dneva, ko sem vedel, da bo Pero

prišel na snemanje. Vedno je s seboj prinesel dobro energijo,« je med drugim povedal Kozole, Janežič pa je poudaril, da gre za izredno pomemben, pogumen in dragocen film. »Ko gledamo različne portrete na televiziji, v njih običajno ni nič katarzičnega, film Pero pa je eksperimentalen in tudi igriv, celo duhovit in hkrati odpira pomembna vprašanja, s katerimi se srečujemo v svetu filma in gledališča, pa tudi v družbi nasploh. Seveda pa gre tudi za proces slovesa od čudovitega človeka in igralca.«

Alkot je dejal gostitelj projekcije Jure Novak ob koncu svojega nagovora: »Dobrodošel še enkrat, Pero. Hvala, da si spet z nami.«

Pogovor

Vsak konflikt še ni nasilje

Polona Zupan

Psihologinja Polona Zupan, svetovalna delavka na Osnovni šoli Poljane, je tudi članica Društva psihologov Slovenije, v katerem so ob obravnavi zadnjih dogodkov medvrstniškega nasilja v medijih oblikovali mnenje, v katerem so opozorili na nekatere nevarnosti določenih načinov obravnave nasilja med otroki in mladostniki.

MATEJA RANT

V Društvu psihologov Slovenije ste opozorili na nevarnosti poenostavljenega in senzacionalističnega poročanja o nasilju med mladimi. Kaj vas je najbolj zmotilo?

Nasilje je kompleksen pojav, pri katerem na ravni družbe in posameznika deluje veliko dejavnikov tvegania, varovalnih dejavnikov in sprožilcev. Takšno medijsko poročanje ne opolnomoči za preprečevanje nasilja, ampak nasprotno, sproža predvsem nemoč, strah in dvom o strokovnem preventivnem delovanju, med mladostniki pa ustvarja nišo za pridobivanje vrstniške pozornosti in pozornosti odraslih ter tako predstavlja neustrezen model za grajenje konstruktivnih vrstniških odnosov. Pozdravljamo sicer, da se v medijih najde prostor za to tematiko, a je k temu treba pristopati strokovno in odgovorno. V medijih je v povezavi z medvrstniškim nasiljem veliko govora o otrocih in mladostnikih z brezčutnimi in neobčutljivimi potezami, a to še zdaleč niso vsi otroci, ki se vedejo nasilno. Večina tistih, ki sodeluje pri nasilju, to v veliki meri počne zato, ker je nasilno vedenje nagrajeno s strahospoštovanjem vrstnikov. Pri otrocih in mladostnikih z brezčutnimi potezami pa gre za zelo majhno skupino, za katero so značilni izrazito brezobzirno vedenje, nizka zmožnost empatije, odsotnost obžalovanja in občutkov krivde, obenem jih ne skrbijo posledice lastnega vedenja. Pri tej skupini otrok se kazni ne kaže kot učinkovito vzgojno sredstvo.

Po strelskem napadu v Beogradu so se pojavile grožnje z napadi tudi v slovenskih šolah. Kje vi vidite razloge za porast teh groženj – gre predvsem za iskanje pozornosti ali je lahko tudi bolj resno?

Po mojem osebnem mnenju je vsako grožnjo treba jemati resno, jo raziskati in ugotoviti razloge ter v skladu s tem ukrepati. Predvsem pa se mi zdi pomemben ustrezen etičen odziv tako stroke kot medijev. O tem, zakaj prihaja do tega, pa lahko samo špekuliramo.

Kdaj govorimo o medvrstniškem nasilju – sploh obstajajo, kot radi rečemo,

Polona Zupan / Foto: Mateja Rant

neškodljiva zbadanja ali je to že oblika nasilja?

To se mi zdi zelo dobro vprašanje, saj mogoče zlasti zdaj, ko je to malo bolj aktualno, kar vsak konflikt hitro označimo za medvrstniško nasilje. Konflikt ni nasilje, ampak neskladje želja; vsak pretep še ni vrstniško nasilje, bistveno je razmerje moči in namen. Definicija problema je namreč pomembna za načrtovanje, ukrepanje in pomoč – medvrstniško nasilje obravnavamo po posebnem protokolu. Običajne vrstniške interakcije, kot so igra, preskušanje moči, pozicioniranje in potrjevanje, so lahko za mladostnika sicer neprijetne, a to še ni medvrstniško nasilje. O slednjem govorimo, ko gre za namerno, praviloma ponavljajoče se – lahko pa je tudi hujši enkratni dogodek – telesno, psihosocialno, spolno, materialno ali spletno nasilje posameznih povzročiteljev ali skupine povzročiteljev nad vrstnikom ali vrstniško skupino podobne ali iste starosti, med katerimi je moč neenakomerno porazdeljena. Nasilje se lahko stopnjuje in postane hujše.

Nasilje se vse pogosteje seli na splet, kjer ga je težje nadzorovati in preprečevati, obenem so žrtve stigmatizirane za dlje časa. Kakšne posledice to pušča pri otrocih?

Rezultati raziskave Odklikni iz leta 2018, v katero je bilo vključenih skoraj tri tisoč učencev tretje triade osnovne šole, kažejo, da je vsaj eno obliko nadlegovanja na spletu doživelo 56

odstotkov učenk in 50 odstotkov učencev. Rezultati tujih raziskav pa so pokazali, da večina otrok in mladih, ki doživljajo nadlegovanje na spletu, to doživlja tudi zunaj spleta. Vsa interakcija, ki v popoldanskem času poteka virtualno, se praviloma preslika na odnose v šoli. Posledice so lahko čustvene (umik, sramežljivost, depresivnost, razdraženost, znižana samopodoba ...), akademske (otrok noče v šolo, padec ocen, nezanimanje za šolo ...) in vedenjske (skrivnostnost glede uporabe spleta, sprememba režima spanja ali prehranjevanja, samopoškodovalno vedenje ...). Težavo vidim v tem, da pri uporabi sodobne tehnologije ni ustrezne regulative, mladi so zato sabo zaščiteni.

Kdo so navadno tisti, ki izvajajo nasilje, in zakaj do tega sploh pride?

Vzroki in dejavniki tvegania za vrstniško nasilje so lahko različni, pogosto gre za kombinacijo dejavnikov: oseba, ki povzroča nasilje, ima lahko nezadovoljeno potrebo po moči; lahko sama doživlja nasilje ali diskriminacijo; za to osebo je nasilje vrednota ali zelen način ravnanja, ker s tem uspe doseči svoje cilje. Prepoved nasilja je lahko premalo jasna, oseba ima lahko občutek, da se nasilje splača, ker ne doživi negativnih posledic oziroma s tem pridobi določene ugodnosti. Zmotna pa so prepričanja, da nasilje izvajajo samo tisti, ki imajo recimo težave pri učenju ali prihajajo iz problematičnih družin in podobno.

Kakšen bi bil po vašem mnenju pravi pristop pri obravnavi medvrstniškega nasilja tako znotraj družin kot v šoli?

Pri preprečevanju medvrstniškega nasilja je pomembna predvsem preventiva. Govorim o preventivnih programih, ki so dokazano učinkoviti in zajemajo tako šolajočo se mladino kot njihove starše in strokovne delavce, ki imajo kakršenkoli stik z mladimi. V šolah imamo poseben protokol ob zaznavi in obravnavi medvrstniškega nasilja, na voljo so nam različni priročniki s priporočili, kako naj posredujemo. Dosledno reagiranje na nasilje je tudi dobra preventiva. Težavo pa vidim v tem, da sicer imamo priporočila, nihče pa nas ni naučil, kako naj se z otrokom pogovarjamo, zato so nujna tudi usposabljanja in izobraževanja strokovnih delavcev, da bomo znali ustrezno pomagati otrokom in mladostnikom, prav tako bi morali biti v proces izobraževanja vključeni starši. Izobraževanje in izvajanje preventivnih programov je domena posamezne šole, občutljivosti posameznih strokovnih delavcev, samoiniciativnosti in nemalokrat tudi prostega časa.

Kako pri otroku prepoznati, da je žrtev nasilja, in kako ustrezno ukrepati?

Pri otrocih, pri katerih posumimo, da so žrtve nasilja, se pojavijo naslednji znaki: spremembe v čustvovanju in vedenju, poslabšanje telesnega in duševnega zdravja, spremenjen odnos do šole, vrstniške skupine in/ali družine, poslabšanje učnega uspeha ... Otrok, ki doživlja nasilje, potrebuje takojšnjo zaščito; nasilje je treba ustaviti in mu dati jasno sporočilo, da za nasilje ni sam kriv ali odgovoren ter – kar je še posebno pomembno – da ne bo ostal sam. Potem sledijo ukrepi institucij in strokovna pomoč glede na aktualno situacijo. V pogovorih poskušajmo ostati mirni, obenem pa ne smemo ignorirati oziroma zmanjševati teže njegove izkušnje. Ne izogibajmo se temam, ki nas spravljajo v zadrego, treba jim je dati vedeti, da se z nami lahko pogovarjajo o vsem, kar jih teži.

Se v šolah odnosom med vrstniki posveča dovolj pozornosti oziroma kaj bi bilo

po vašem mnenju treba še storiti?

V vrtcih in šolah zmanjkuje časa za razvojno-preventivne dejavnosti. V osnovnih šolah ure za sistemsko delo na področju duševnega zdravja niso na voljo, ampak jih moramo vključevati v sam pouk, po navadi je to na razrednih urah, ko pa morajo razredniki reševati tudi aktualne zadeve. Zagotovo pa v šolah ne stojimo križem rok, v okviru časovnih in prostorskih zmogljivosti se trudimo po najboljših močeh. Največkrat na račun pouka izvajamo aktivnosti na področju duševnega zdravja, ki jih poskušamo vključevati tudi v vsakodnevni učni proces. Zagotovo bi bilo to treba urediti na ravni države, tudi prevetriti učne načrte in pregledati, katere vsebine so relevantne za ta čas in ustrezajo razvojni stopnji mladostnikov. Veliko medvrstniškega nasilja je mogoče preprečiti, vsaj skrajne manifestacije, s kontinuiranim, sistematičnim in reflektivnim posvečanjem oblikovanju podporin odnosov in vključujočih skupnosti.

Pogosto se omenja ničelno toleranco do nasilja – v društvu psihologov opozarjate, da je to ena izmed bolj zlorabljenih besednih zvez, saj se velik delež medvrstniškega nasilja v šoli dogaja, ko odrasli niso prisotni.

Temeljna medčloveška norma oziroma pravica vsakega posameznika je, da se v svojem okolju počuti varen. Prizori medvrstniškega nasilja so drobci kompleksnih vrstniških dinamik. Zaključki o dogajanju, na katerih bomo utemeljili tudi vzgojno delo, so odvisni od tega, kar so nam mladostniki pripravljene zaupati. Koliko nam bodo zaupali, pa je predvsem odvisno od odnosa, ki smo ga zgradili že prej. Ustrezno se lahko odzovemo šele takrat, ko vemo, kaj točno se je dogajalo in kdo je bil vpleten. Za pridobivanje vseh potrebnih informacij mora biti predhodno vzpostavljeno zaupno okolje. Kot družba bi se morali z nasiljem aktivno soočati, ne samo pasivno spremljati dogajanje in obsojati. Pripadniki, ki imajo vidnejšo vlogo v družbi, bi morali biti zgled s svojimi besedami in dejanji, vsi odrasli pa bi morali biti zgled mlajši generaciji.

»Kot družba bi se morali z nasiljem aktivno soočiti. Pripadniki, ki imajo vidnejšo vlogo v družbi, bi morali biti pri zgled s svojimi besedami in dejanji, vsi odrasli pa bi morali biti zgled mlajši generaciji.«

Zanimivosti

Taekwondo ji je v veliko oporo

Čeprav je vojna v Ukrajini njeno življenje v trenutku povsem spremenila, 15-letna Oleksandra Kadnai ne dovoli, da bi jo to oviralo. Kljub temu da so jo razmere prisilile zapustiti domovino, se je v Sloveniji odlično znašla, uči se jezika, sklepa nova prijateljstva, spoznava kulturo, blesti v športu, šoli ...

NIKA TOPORIŠ

»Prihajam iz mesta, ki leži blizu Kijeva. Lani aprila sva z mamo prvič prišli v Slovenijo, vendar sva se kasneje vrnili domov, ko se je situacija izboljšala. Na žalost je potem postalo kritično in oktobra sva se ponovno preselili na Lancovo,« je pojasnila Oleksandra, ki je že tretji dan bivanja v Sloveniji prvič vstopila v Taekwon-do klub Radovljica. Pojasnila je, da se je že v Ukrajini ukvarjala z borilnimi veščinami, zato je vedela, da ji bo šport pomagal, da se bo lažje prilagodila novemu okolju. »Na začetku je bilo zelo težko, nikogar nisem poznala, poleg tega pa mi je veliko težavo predstavljalo sporazumevanje, saj niti angleško nisem znala dobro. Zdaj je vse lažje, navadila sem se angleščine, obenem pa se učim tudi slovensko,« je dejala. Pojasnila je, da ji je bil Taekwon-do klub Radovljica v veliko oporo, saj se je lahko sprostila

in dala iz sebe slabo energijo. »Rada sem aktivna, se gibam in ukvarjam s športom. Veliko mi pomeni, da se tudi tukaj lahko ukvarjam z borilnimi veščinami. Ne samo da me pomirijo, temveč me tudi spomnijo na vse lepe trenutke, povezane s treniranjem v Ukrajini. Zelo sem hvaležna klubu, da so me tako sprejeli.« Čeprav taekwondo ni njen prvotni šport, saj je v domovini trenirala vušu in karate, se je v kratkem času naučila zelo veliko in na mednarodnem tekmovanju Italia Open v Napoliju osvojila zlato medaljo. »Dosegli je bilo to moje prvo tekmovanje, odkar sem se preselila, in upam, da se udeležim še kakšnega,« je pojasnila.

Dvojno izobraževanje

Poleg odličnih športnih rezultatov Oleksandra blesti tudi na šolskem področju. Zaradi razlik med ukrajinskimi in slovenskimi izobraževalnimi sistemi trenutno istočasno

obiskuje dve šoli; kranjsko gimnazijo, kjer si želi opravljati mednarodno maturro, ter ukrajinsko šolo, ki jo opravlja na daljavo. »Včasih je težko, vendar mi s podporo družine dobro uspeva,« je dejala Oleksandra, ki jo je ob prihodu v Slovenijo zelo presenetilo, kako nepoznana je Ukrajina njenim vrstnikom. »Postavljali so mi nenavadna vprašanja, na primer ali imamo McDonald's ali pa kateri jezik govorimo. To se mi je zdelo zelo čudno, vendar po drugi strani mnogo mojih prijateljev sploh ni vedelo za Slovenijo.«

Jezik za Oleksandro predstavlja veliko bariero, saj so tečaji slovenščine velikokrat predragi ali pa že zapolnjeni. Pojasnila je, da se jezika trenutno še uči sama, vendar bo v kratkem dobila tutorico, ki ji bo olajšala situacijo. »Jezik je zelo težak, vendar so se mi tudi v šoli prilagodili. Težko pa je tudi zato, ker sta si slovenščina in ukrajiniščina precej

Oleksandra Kadnai se je kljub težki preizkušnji odlično znašla v Sloveniji. / Foto: Primož Pičulin

podobni, vendar se vseeno zelo razlikujeta. Veliko imate izrazov, ki jih uporabljamo tudi v Ukrajini, vendar pomenijo nekaj popolnoma drugega. Moje znanje pa se je kljub temu zelo izboljšalo; če govorite počasi in razločno, še kar dobro razumem.«

Kljub vojni in dejstvu, da je njen oče ostal doma, Oleksandra pozitivno gleda na celotno situacijo. »Čeprav je večkrat hudo, sem se zaradi vojne zelo zblížala z očetom. Pred tem nismo bili v najboljših odnosih, saj so moji starši ločeni. Nismo imeli

veliko stikov, vojna pa ti pokaže, kako nepomembni in majhni so tovrstni konflikti in kako pomembno je, da si družina stoji ob strani in se podpira,« je še dejala Oleksandra, ki si še naprej želi dosežati dobre rezultate v športu.

Naš cilj je vedno zaščita žrtve

»Zelo pomembno je, da vzdržujemo ničelno toleranco do nasilja na vseh področjih,« poudarja Kranjčanka Andreja Sušnik, svetovalka v Društvu za nenasilno komunikacijo, kjer skrbi tudi za koordinacijo prostovoljcev, za kar je prejela posebno priznanje.

ANA ŠUBIC

Kranjčanka Andreja Sušnik je v Društvu za nenasilno komunikacijo s sedežem v Ljubljani dejavna že od leta 1998. Začela je kot prostovoljka v času, ko je zaključevala fakulteto za socialno delo, sedaj pa je že vrsto let zaposlena v programu za otroke z izkušnjo nasilja in njihove starše. Poleg tega uspešno koordinira prostovoljno delo, Slovenska filantropija pa ji je konec maja ob tednu prostovoljstva podelila posebno priznanje za izjemno podporo prostovoljcem. Lani je bilo v društvu dejavnih 48 prostovoljcev, ki so opravili skoraj osem tisoč prostovoljskih ur, pri čemer nad delom 35 prostovoljcev bdi Andreja Sušnik.

Društvo sicer izvaja različne programe s ciljem preprečevati nasilje v družbi in širiti principe nenasilne komunikacije. Pod okriljem društva delujejo še enota v Kopru, varni hiši za otroke in ženske žrtve nasilja v Ljubljani ter program oz.

trening socialnih veščin za moške – povzročitelje nasilja v osmih slovenskih krajih, tudi v Radovljici ... »Cilj vseh naših programov je vedno zaščita žrtve,« je pojasnila Andreja Sušnik. Opozorila je tudi na problem medgeneracijskega prenosa nasilnih vedenj. Otroci se namreč učijo s posnemanjem, zato je še toliko bolj pomembno, da starši prekinajo prenos škodljivih vzorcev vedenja. »Moči, ki nam je kot staršem dana, ne smemo zlorabljati za dosego svojih ciljev. Če starš udari otroka, dovoljuje odnos, v katerem nekdo, ki ima moč, to zlorabi nad drugo osebo. In otrok se tega uči. Ko bo v situaciji, da bo on močnejši, morda že jutri, ker bo močnejši nad sestrico ali bratom, bo to moč zlorabil na način, da bo udaril ali užalil.« Spomnila je, da je otrok žrtev tudi takrat, ko je pričal nasilju v družini, hkrati pa se nauči, da gre ljubezen z roko v roki z nasiljem.

Društvo izvaja tudi delavnice o nasilju po šolah, a

Andreja Sušnik / Foto: Tina Dokl

bi bilo preventivi po mnenju Sušnikove treba posvečati še več pozornosti oz. te

teme vključiti že v redni šolski kurikulum. Opaža, da si na nekaterih šolah zatiskajo oči

pred nasilnimi vedenji ali pa jih ne prepoznajo in jih razumejo kot neko običajno komunikacijo med otroki. Na delavnicah veliko pozornosti posvečajo ozaveščanju otrok, kako ukrepati, če so priče nasilnih dogodkov, in kako se upreti povzročitelju nasilja. Zelo pomembno se ji zdi tudi ozaveščanje o medvrstniškem nasilju na spletu. Kot je poudarila, pa bodo starši naredili največ, če bodo z otrokom ohranjali dober odnos. »To je največja zaščita. Nikoli ne moremo otroka toliko kontrolirati, da bi lahko preprečili, da bo zašel v težave, lahko pa ustvarimo odnos, da bo prišel k nam, ko bo v težavah.«

Otrokom, ki so žrtve ali povzročitelji nasilja, marsikdaj pa oboje, v društvu poleg svetovalk pomagajo še prostovoljci. Ti oktobra opravijo usposabljanje, nato pa se celo šolsko leto tedensko srečujejo z otroki, običajno v šoli. »Cilj je, da otrok dobi pozitivno izkušnjo z odraslo osebo, ob kateri se počuti varnega, da brez ovir govori

o svojih mislih, čustvih. Pomembno je, da je prostovoljec ob otroku, ko je težko, da zmore z njegovimi čustvi, z njegovo stisko. Na ta način se otrok uči prepoznavati svoja čustva, jih ubesediti in tudi kontrolirati.«

Andreja Sušnik je še opozorila, da bi morala država boljše poskrbeti, da bi imeli otroci v stiski konstantno na voljo strokovno pomoč – brez izredno dolgih čakalnih dob. Čeprav se neredko sliši tudi, da se država preveč zanaša na prostovoljce in da ti delujejo na področjih, za katera bi morala poskrbeti sama, pa Andreja Sušnik meni, da se prostovoljnega dela vseeno ne da nadomestiti s strokovno pomočjo. »Tu gre za zelo vzajemni proces. Ne velja samo, da otroci potrebujejo prostovoljce, velja tudi obratno.« Nekateri prostovoljci zanima to področje, spet drugi v rednih službah pogrešajo delo z ljudmi, hkrati pa ob tem dobijo ogromno praktičnega znanja o komunikaciji, je še poudarila.

Jaz, midva in mi

Predstave

MOJCA LOGAR

profesorica geografije in zgodovine

V mislih imam gledališke predstave. Kako pogosto greste v gledališče? Kdor ima abonma, je »prisiljen«, da zahaja v ta hram kulture, sicer nas pogosto udobje zadržuje doma. Če je v abonmaju pet predstav, se pogosto zgodi, da sta nam ena ali dve zagotovo zelo všeč, kakšna pa je taka, da brez slabe vesti zapustimo dvorano. Obiskovalci imamo svobodno voljo in izbiro. Jaz že nekaj let nimam abonmaja, imam pa več prijateljev in znancev, ki ga imajo. Tako se dam prepričati njihovemu priporočilu in obiščem tisto,

za katero rečejo: »Ta igra je dobra.« Letos sem obiskala pet predstav v različnih gledališčih in na to sem zelo ponosna. V Kamniku sem gledala Velikega diktatorja. Meni je bila predstava fantastična. Če ne bi znala nič nemško, pol smešnic ne bi razumela. Potem sem gledala Praznovanja v Mestnem gledališču in letošnjo maturantsko izbiro Nora. Dijak me je povabil na Loški oder, ker je igral v predstavi Butalci. Prvič sem bila v Mini teatru, ogledala sem si predstavo Kdo se boji Virginije Woolf. Vse predstave so klasične, saj jih igrajo že desetletja. Ibsen je svojo Noro napisal ob koncu 19. stoletja. Za tisti čas je bilo res šokantno, da je ženska preprosto zapustila moža, družino in šla. Danes skoraj ni predstave, kjer ne bi bilo na odru go-

Martin Krpan je slovenski mit.

lote. Kot da je to kult igre in igralca, še posebno mlajšega. Pogosta tema je incest in njegovo spretno družinsko prikrivanje. Ko žrtve končajo s samomorom ali s hudimi psihičnimi posledicami, nimajo več česa izgubiti in povedo resnico. Družinska sreča se tako razblini oziroma je sploh nikoli ni bilo.

Nekatere predstave so zelo brutalne v jeziku, igri, mimiki. Gledalca je treba šokirati. Pogosteje ga z grobim in groznim, kot z nežnim in lepim. Težko pričakujemo poletje, ko svoje odre na prostem odprejo ljubiteljska gledališča. KUD Predoslje je letos v atrij stare kmečke hiše postavil Martina Krpana. Igralec nastopa s svojim telesom, glasom, gibom, mimiko. Ne da se primerjati tistih, ki so to urili na akademijah, in tistimi, ki to počno za svoje veselje. Prav z lahkoto pa lahko začutimo energijo, ki jo imajo vsa ljubiteljska društva in skupine. Navdušenje, da lahko igrajo, da jim igra ali koncert polepša dan, bistri duha, krepi voljo in osmisli vsakdanje delo, je izjemno. Martin Krpan predstavlja slovenski mit. Cesarški dvor je bil ob prihodu Brdavskega povsem nemočen. Njegovi ministri in dvorjani so bili podkupljivi, nesposobni. Cesar se tedaj obrne po pomoč k ljudstvu. In najde se močan kmečki fant z Notranjskega, ki s svojo »kljusavo« kobilico, kijem in mesarico premaga silaka. Česar učena in podkupljiva gospoda ne zmore, Krpan opravi z lahkoto. Igra je humorna, groteskna, sodobna, preprosta, stara, a hkrati aktualna. Veliko razlogov, da si jo ogledate. Ne bo vam žal.

Do ciljev

JANEZ LOGAR

zakonski in družinski terapevt

Če ne želimo živeti »kar tja v en dan«, je koristno, da si v življenju zastavljamo cilje. Še bolje je, da si izoblikujemo lastno prihodnost. Pravimo, da imamo lastno vizijo. Idealno je lastno vizijo zapisati in jo občasno preverjati. Tako imamo pred sabo ne le cilj, temveč smer, kamor bomo usmerjali svojo energijo, čas in denar. Če tega ne storimo, smo prepuščeni problemom, težavam in težavicam, ki prihajajo po tekočem traku – ocene v šoli, iskanje življenjskega sopotnika, finančna

samostojnost, stanovanje, otroci, služba ... In potem jih rešujemo, kot oni od nas zahtevajo, kajti na nek način morajo biti rešeni.

Ko si postavimo pred seboj cilje in lastno vizijo sebe čez npr. deset let, imamo dve poti do uresničitve lastnih želja. Vzgojali so nas: uči se, bodi priden, delaj, delaj še več in bo vse dobro. To je zavestni način, ki ga zahteva razumski pristop. Z razumom in mišljenjem si naredimo načrte, kako do lastnih ciljev. Potem potrebujemo še voljo in trud, da se z majhnimi koraki približujemo svoji viziji. In kar naenkrat mine dvajset let. Nekaj smo uresničili, nekaj ne. Za nekatere nedosežene cilje nam je žal, ob drugih se z leti le nasmehnemo.

Na poti do ciljev pa imamo v sebi še velikega pomočnika ali velikega nasprotnika. To je naša podzavest. Sodelovanje podzavesti in zavesti je precej nejasno, zapleteno, vendar nedvomno povezuje obstaja. Največja napaka je, ko smo prepričani, da z zavestjo (razumom, trudom, voljo) lahko prelisicimo podzavest. Opredelimo jo: to je skupek spominov, dogodkov, prepričanj, neprijetnih izkušenj, vedenj, misli in čustev ... vse, česar se nočemo spominjati. Predvsem je podzavest nasičena

s potlačeni čustvi. Zavest ljubi hitrost, učinkovitost. Podzavest noče hitrosti, ima utečen in počasen ritem svojega delovanja. In ni vedno slaba. V preteklosti nam je pomagala preživeti. Kadar se neko vedenje dlje časa ponavlja, gre v podzavest in živi svoje življenje naprej, čeprav so se razmere spremenile.

Sodelujmo s podzavestjo

Pomembno je vedeti, da bo dolgoročno podzavest vedno zmogala. Konkretno: lahko se zelo trudim za doseg cilja, vendar če imam v sebi podzavestno prepričanje, da mi uspeh ne pripada, cilja ne bom dosegel. Dogajalo se mi bo celo, da se bo tik pred dosegom cilja nekaj zgodilo, da se bo vse podrla.

Zato sodelujmo s podzavestjo. Raziskujemo jo in se ji previdno približujemo. To bo strahotno dobro vplivalo na doseganje naših življenjskih ciljev. Ne le da bomo potrebovali manj zavestne energije, truda, volje – podzavest bo začela sodelovati z nami, na življenjsko pot nam bo pripeljala prave ljudi in prave dogodke ob pravem času. Pravimo, da Vesolje začne delati za nas. Dejansko vse Živo začne delati za nas. Skoraj pošastna in grozljiva Moč je v nas.

V svetu tišine (2)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost in vključevanje

Boris Horvat, predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj, pojasnjuje, da je vzrokov za naglušnost običajno več. »Lahko je bolezenska, starostna ali posledica dela v hrupnem okolju, lahko pa je tudi dedna preobčutljivost, kar pomeni, da nam vsak čezmeren hrup prej okvari sluh kot običajno – in to velja tudi zame. Če bi pravočasno vedel, kakšne posledice zame pomeni delo v hrupnem okolju, bi se temu verjetno poskušal izogniti in se mi sluh zagotovo ne bi tako drastično poslabšal, kot se mi je. Zelo pomembno se mi zdi, da se veliko pozornosti posveča preventivi in zaščiti sluha. Če je bila včasih problem hrupna industrija, ki je naredila veliko škode moji generaciji, potem je danes problem pretirano poslušanje glasbe s slušalkami,« opozarja.

Ovira komunikacija

Velika ovira, s katero se srečujejo gluhi in naglušni,

je komunikacija, posledično izoliranost. Sogovornik je predstavil svoje izkušnje. »Zadeve se zagotovo izboljšujejo. Včasih je izguba sluha veljala za invalidnost, ki se je je marsikdo sramoval in jo skrival; tudi sam sem to počel v prvih letih in zakrival slušni aparat s trakovi in daljšimi lasmi. Danes te stigmatice ni več toliko, saj se vedno več uporabljajo razni telefoni in slušalke, včasih še preveč, ker tudi pretirana uporaba lahko poškoduje sluh. Kljub vsemu je še vedno kar veliko oseb, ki se nikakor nočejo sprijazniti z izgubo sluha in zaradi pomanjkljivih informacij odklanjajo vsako pomoč in se zapirajo v svoj svet tišine, kar seveda ni dobro ne za posameznika ne za njegovo družinsko okolje. Samoizoliranost običajno pelje v druga, še hujša psihosocialna stanja, ki se včasih na žalost končajo tudi tragično. Včasih so bili ljudje, ki so slabše slišali in narobe razumeli povedano, kaj hitro ožigosani za vaše posebneže

Tehnologija slušnih aparatov je zelo napredovala in številnim olajšala življenje. / Foto: Gorazd Kavčič

ali bebčke, bili deležni številnih šal ali anekdot, ki so bile vsem smešne, samo njim ne. To nerazumevanje človeka lahko zelo prizadene in povzroča dolgoročne travme. Danes je tega nerazumevanja precej manj, je pa še vedno prisotno.«

Odločil bi se drugače

Vesel je, da tehnologija slušnih aparatov zelo napreduje. »Če povem povsem preprosto: včasih je slušni aparat ojačal vse zvoke, kar je bilo zelo moteče in stresno, današnji sodobni slušni aparati ojačajo samo govor in z uporabo še drugih

pripomočkov lahko spremenimo in poslušamo praktično vse,« pove. Pripoveduje, da je imel zaradi svoje naglušnosti kar nekaj resnih težav tako v osnovni kot v srednji šoli, po služenju vojaškega roka v JLA pa je šel rajši delat kot študirat. »Če bi takrat imeli takšne slušne aparate in sodobno slušno zanko kot danes, bi se zagotovo odločil drugače in se vpisal na fakulteto,« doda.

Zaključil je srednjo tekstilno šolo v Kranju in se zaposlil v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič. »Ravno tam, kjer se ne bi smel, saj so se takrat začele resne težave.

Zaradi dela v hrupnem okolju se mi je raven izgube sluha zelo poslabšala. Takrat sem se končno sam odločil, da bo čas za slušne aparate,« je povedal.

Prvič prestopil prag društva

Po dobrih dvajsetih letih dela v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič je šla ta v stečaj in ostal je brez službe. Kot iskalec zaposlitve je pristal na Zavodu za zaposlovanje in si poiskal podobno delo v kranjski tekstilni tovarni Tekstilindus. »Na razgovoru so me sprejeli zaradi izobrazbe in dosedanjega dela, zapletlo pa se je na zdravniškem pregledu. Niso mi več dovolili dela v hrupnem okolju, kar je pomenilo, da nisem več mogel opravljati dela v svojem poklicu. To je bil kar resen šok in obenem tudi razlog, da sem prvič prestopil prag Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj, za katero vse do takrat sploh nisem vedel, da obstaja, niti mi ni nihče omenil kakršnekoli pomoči, svetovanja ali rehabilitacije.« (Se nadaljuje)

Tunjiške zgodbe (42)

Komovčev Jože je bil v Normandiji, 2. del

IVAN NOGRAŠEK

»Vse ujetnike so odpeljali na zbirno mesto. Tam so nam pobrali še vse, kar se je dalo vzeti. Končno so vse zbrali v pristanišču Diep. Nas so vkrcali na ladje in nas odpeljali v Anglijo. Tam nas je pričakala velika množica ljudi, ki so nam napravili dolg špalir. Zmerjali so nas in pljuvali po nas z obeh strani. Dalje so nas odpeljali na Škotsko v že pripravljeno taborišče. Tam sem srečal Žvabovega Petra, ki pa

ga potem nisem videl nikoli več. Začeli so nas razdeljevati. Najprej so ločili oficirje, druge pa po narodnosti. Kmalu so nam ponudili, da gremo v partizane v Slovenijo. Tisti, ki smo se odločili, smo dobili dve angleški uniformi in so nas odpeljali v predmestje Londona. Tam smo zopet začeli vaditi vojaške spretnosti in korakati. Čez štirinajst dni smo se odpeljali v Italijo po najdaljši možni poti. Tri tedne smo se vozili z ladjo in končno pristali v Bariju. Tam so formirali peto prekomorsko brigado. Nastavili so partizanske oficirje, največ iz vrst ranjencev, ki so se tam zdravili. Bilo nas je 3.300 dobro izurjenih in oboroženih borcev. Po nas je prišla ladja Ljubljana in nas odpeljala v Split. Spominim se, kako so nas v Splitu nadlegovali lačni otroci in prosili za hrano. Ko smo šli h kotlu po obrok, so nam vse kar iz rok pojedli. Medtem so Nemci domov sporočili, da sem med pogrešanih. Bili so prepričani, da nisem več med živimi. Začeli smo se pomikati po Dalmaciji, kjer je bilo kar toplo vreme. Ko smo prečkali Velebit in prišli v Liko, je bil tam sneg. Prvo smo osvobodili utrjeno mesto Gospić.

Na hitro smo zgradili most čez Kolpo in prišli v Črnomelj, kjer so nas

domačini lepo sprejeli. Ko smo se znašli v Kočevskem rogu, smo naleteli ravno na nemško ofenzivo. Nemci so ravno pregnali partizane iz delavnic v starih žagah, ko smo mi z veliko morale napadli z nasprotne strani. Tam sva se za hip srečala s sosedom, ki je ves zbežan pritekkel z rolo usnja pod roko ravno proti meni. Niti zavedal se ni, da smo jim prišli na pomoč ravno v pravem času. Zato sva tekla kar vsak v svojo smer. Takrat smo podili Nemce kar daleč.

Bližal se je čas konca vojne, mi pa smo se vedno bolj približevali Ljubljani. Zadnji dan sem bil poleg, ko je nekdo s Šenturške Gore na Orlah izgubil nogo. Končno smo na dan zmage prvi slovesno vkorakali v Ljubljano. Prišli smo vse do Kamnika in se nastanili v barakah pri spodnji železniški postaji, od koder sem za kratek čas smuknil domov. Spotoma sem v Sitarjevi gmajni od veselja izstrelil vso municijo v zrak. Po vrnitvi v enoto smo še dve leti krožili po Sloveniji, od Bohinja pa do Ptuja, kar se je štelo za redno služenje vojaškega roka. Domov so me spustili šele pomladi leta 1947, in to iz Tržiča. Še nekaj časa sem hodil v vojaški obleki, saj druge nisem imel. Tako se je končalo moje petletno vojaško življenje.«

Vaš razgled

Minulo soboto je Škofja Loka dihala s Tekom štirih mostov, na katerem so dopoldne tekli najmlajši, zvečer pa so se na nočnem teku pomerili tekačice in tekači vseh starosti. Slogan prireditve je Prečkamo mostove, povezuje ljudi, Škofja Loka pa je bila tako na vroč junijski dan spet prestolnica teka, veselja in druženja. Vse dogajanje so zabeležili tako profesionalni fotografi kot navijači, ki jih je bilo ob progi res veliko. V. S. / Foto: Gorazd Kavčič

V Radovljici so ponosni na svoje občane – vrhunske športnike, ki domače kraje in Slovenijo uspešno zastopajo na tekmovanjih po vsem svetu. Ob nedavnem odprtju prenovljenega kopališča so se tako odločili, da bodo stene novega kompleksa krasili portreti dvanajstih najuspešnejših plavalk in plavalcev, ki jih je že oziroma jih še bo naslikala akademska slikarka Andreja Srna iz Lesc. M. A. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Tomazič, Tomažev priimek, 1. del

TINO MAMIC

Sveti Tomaž je na Slovenskem še dandanes nadvse čislani svetnik, kar dokazuje širna množica priimkov s Tomaževim korenem. In 34 cerkva njemu posvečenih. Ime Tomaž pa kljub temu v zadnjih petsto letih

Sodobni hrvaški zlatnik kralja Tomislava kaže na priljubljenost lika in imena, ki traja že več kot 1100 let.

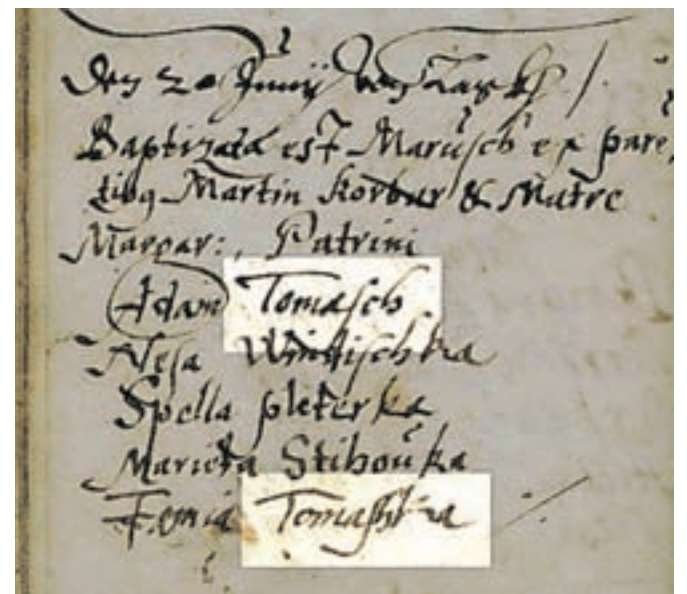
ni niti približno tako priljubljeno kot Franc, Anton, Janez in Matija. Moderno je postalo šele po letu 1960 in bilo okoli leta 1975 celo šest najbolj priljubljeno moško ime v Sloveniji. Danes je Tomažev 11.179 in na lestvici najpogostejših moških imen zaseda 13. mesto. Zelo podoben razvoj z vrhom priljubljenosti v 70. letih 20. stoletja so, zanimivo, doživela tudi imena Matjaž, Andrej in Matej.

Tomaževa priljubljenost v srednjem veku, ko števila imen še niso ne šteli ne popisovali, se vidi zaradi številnih priimkov, ki so nastali po letu 1400 iz imena Tomaž: Tomaž, Tomazič (ponekod tudi z naglasom na A), Tomazetič, Tomazin, Tomazinčič, Tomazinšič, Tomše, Tomaževic ...

Priljubljenost imena je povezana s staroslovenskim in staroslovanskim imenom, ki je nastalo pred pokristjanjem, ko naši predniki sv. Tomaža še niso poznali. S krščanstvom so ta imena potrebovala krščanskega patrona, zato so v Tomaža »prekrstili« tiste, ki so nosili imena: Tomislav, Tomidrag, Tomidrug in Tomimir. Jezikoslovec dr. Marko Snoj pojasnjuje, da je koren besede tomiti v stari slovanščini pomenil miriti, krotiti, slabo ravnati, mučiti in vladati s silo. Tomazič bi lahko tako »prevedli« v Mirnič ali Silnič. No, šalo na stran.

Na Hrvaškem jezikoslovci nastanek imena Tomislav razlagajo drugače. Nastalo naj bi iz latinskega izraza za slovanskega vladarja: Dominus Slavus, gospodar

Slovanov. Prvi Tomislav, ki ga poznamo, je namreč prvi hrvaški kralj, zgodovinska osebnost, ki je primorski Hrvaški zavladal kot knez okoli leta 910, kralj pa postal leta 925. Pred njim ime ni bilo nikjer omenjeno. Tudi v slovitom štivanskem rokopisu, Čedadskem evangeliju, ki je nastal okoli leta 900, v katerem je cela vrsta slovanskih imen, Tomislava ni. Je le ime Tonasclaua, torej Tonislava. Obstaja pa možnost, da je pri zapisu prišlo do napake in je bilo v resnici romarici v cerkvi v Štivanu ob izlivu reke Timave v morje ime Tomislava. Da imena Tomislav ne najdemo pred kraljem Tomislavom, je znak, da je morebiti ime res nastalo iz latinščine in postalo priljubljeno zaradi kralja.

Priimek se v matičnih knjigah prvič pojavi konec 16. stoletja v Mengšu. Knjiga je iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana (K Mengeš 1583–1595, zv. 1, str. 54).

Priimek Tomazič najdemo prvič omenjen v 16. stoletju. V Smoldnu pri Škofji Loki je takrat živel davčni obveznik Gašper Tomazič. Zapisan je v urbarju loškega gospodstva iz leta 1560 v županiji Brode. V istem urbarju najdemo

še priimke Tomazin, Tomaž in Tomazin. Prvi vpis v matičnih knjigah pa je tudi razmeroma star, saj je nastal leta 1586 v Mengšu. Zapis je nekaj posebnega. Pri krstih sta praviloma za botra vedno dva, moški in ženska.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Energije se bodo zasukale in napol zaspano obdobje bo končno mimo. Na ušesa vam lahko pridejo novice, ki vas bodo kar vabile k akciji in udeleževanju, toda preden karkoli storite, vseeno dobro premislite, ali je vredno vašega časa.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Lotite se kakšne od duhovnih vaj, kot je meditacija ali kaj podobnega, saj je čas naklonjen temu, da duhovno napredujete in stopite do novih obzorij. Hkrati boste začutili tudi potrebo, da vse naučeno delite tudi z drugimi.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Finance se vam bodo podile po glavi bolj, kot si boste želeli. Preračunavali boste in razmišljali, iz katere pipe bi še kaj prikapljal, da bi vam napolnilo žep. Imejte v mislih, da je sreča na strani pogumnih in da včasih majhno tveganje ni odveč.

Rak (22. 6.–22. 7.)
V tem obdobju ste glavni in v ospredju se bleščite in sijete. Zaigrajte glavno vlogo, ki so vam jo namenile energije, in bodite tudi malce sebični v svojih hotenjih in željah. Postavite svoje ambicije in cilje na prvo mesto svoje prednostne liste.

Lev (23. 7.–23. 8.)
No, tokrat bo pa na prvem mestu vaših želja počitek. Navaden, dolgočasen počitek pred domačim ognjiščem oziroma žarom, kjer boste obrnili kakšen kos mesa in zelenjave in povabili res samo najbližje in najdražje.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Nenadoma se vam bo posvetilo, da so druženja s prijatelji zdravilna in navdihujoča in da sodelovanja vedno prinesejo najboljše rezultate, ne glede na področje, na katero se nanašajo. Segli boste proti novim ciljem in hkrati pridobili nepričakovano.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Sami boste usmerili pozornost ljudi okoli sebe na svojo kario oziroma nase, potem se vam bo pa nenadoma ta pozornost zdela odveč. Pazite, kako ravnate in koga imate okoli sebe, ko dajete sebe. Energijski odjemalci so povesod.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Kar zažareli boste v optimističnem razpoloženju in prav velikodušno ga boste delili še z vsemi okoli sebe. To je tudi dober čas, da osvojite nova znanja in spretnosti, zato se le pogumno lotite učenja nečesa, kar vas bo napolnilo in osrečilo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Na prvem mestu bodo finance, investicije, služba oziroma delo. Širili boste svojo mrežo ali pa vsaj govorili v tej smeri. Na drugo mesto boste postavili odnose z najbližjimi ter se predvsem znebili nekih starih in odvečnih zadev.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Če boste imeli občutek, da se vse vrti okoli vaših odnosov, bodisi domačih bodisi v službi ali s prijatelji, se ne boste motili. Vse se bo vrtelo tako, da boste na koncu izšli z dobrim občutkom, da ste ponovno v življenju nekaj dosegli.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Previdno, previdno pri zapravljanju. Dobri dogodki, ki bodo potekali okoli vas in se dogajali tudi vam, vas bodo kar zanesli in imeli boste željo po odprtju denarnice. Delno lahko, toda vsak evro naj bo premišljeno zapravljen, da ne bo bolela glava.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Vadite hvaležnost, ki jo boste občutili z lahkoto, saj vam gre skoraj vse kot po maslu. Prav tako vas bo prevevalo veselje in veliko zadev, ki so vam visele okoli vratu kot cementne vreče, boste sedaj opravili z levo roko. Veselo bo.

TA JE DOBRA

Vse sam

Za delo v gradbenem podjetju so se prijavi trije prijatelji. Sprejme jih kadrovik in jih vpraša: »Upam, da ste zdravi in močni. Ali kdo lahko poje celega piščanca?«
»Jaz!« se oglasi prvi.
»Ali kdo od vas zmora popiti veliko pivo na eks?«
»Jaz!« se spet oglasi prvi.
»Ali kdo od vas zmora dvigniti 50-kilogramsko vrečo cementa?«
V pisarni nastane tišina, nato pa se le oglasi prvi: »No, javita se že! Ali moram res vse sam?«

Papagaj poliglot

Marta pride kupovat papagaja. Trgovec ji ponuja najdražjega:
»Veste, gospa, ta ne samo govori, ampak zna celo angleško in francosko.«
Marta: »Kako je to mogoče?! Kdaj pa govori angleško?«
Prodajalec: »Prava malenkost. Samo vrvico potegneta, ki jo ima privezano na levi nogi.«
»Kaj pa francosko?«
»Takrat ko potegneta vrvico na desni nogi.«
Marta: »Kaj pa, če potegnem obe vrvici naenkrat?«
Zdaj se oglasi papagaj: »Takrat pa padem na kljun, trapa zmešana!«

Grajski duhovi

Američan je prišel na Škotsko z namenom, da si kupi grad. Pri lastniku gradu se pozanima:
»In kako je z duhovi? Ali kaj strašijo po gradu?«
»To pa ne! Jaz živim v tem gradu že petsto let, pa nisem še nobenega videl!«

LAŽJI SUDOKU

1			3	8	4		9	
	2		7			8	5	
9	8		4					
2			9		1		7	
7		6				2	3	
	5		3		7		6	
				1			6	8
	4	3			5		9	
6		9	2	8				5

Rešitev:

5	7	2	8	3	1	4	6	9
2	6	1	5	7	9	8	3	4
8	9	6	7	4	2	3	5	1
9	8	6	2	5	1	7	4	3
1	2	7	5	9	8	6	3	4
7	2	1	9	6	8	3	5	4
4	5	9	6	7	2	8	1	3
1	5	9	6	7	2	8	3	4
8	7	6	5	4	3	2	1	9

TEŽJI SUDOKU

7		2		9				5
1			2	7				3
	5				8	7	2	
				6				
		7				3		
			3					
	2	8	1					9
4				3	9			2
	7			8		6		

Rešitev:

7	2	8	5	1	4	6	3	9
2	1	8	6	5	7	9	3	4
4	6	5	7	1	8	2	3	9
5	9	6	7	4	3	1	2	8
1	2	7	5	9	8	6	3	4
1	2	7	5	9	8	6	3	4
6	7	4	3	1	8	2	5	9
4	6	5	7	1	8	2	3	9
8	5	1	6	9	2	7	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GRAD KHISLSTEIN
www.visitkranj.com

Prešerno poletje

29.6. 20.00 KVATROPIRCI z gosti
30.6. 21.00 PRLJAVO KAZALIŠTE
8.7. 21.00 LAIBACH
14.7. 21.00 RUDI BUČAR & BANDA
21.7. 21.00 VLADO KRESLIN & MALI BOGOVI
28.7. 21.00 BAJAGA & INSTRUKTORI
29.7. 21.00 MRFY
12.8. 21.00 Opera M.A. George Pehlivanian Conductors
Giuseppe Verdi – La Traviata
18.8. 21.00 BATISTA CADILLAC
26.8. 21.00 BIG FOOT MAMA akustika
1.9. 21.00 MAGNIFICO
8.9. 21.00 MI2 akustika

Trajnostna mobilnost zmanjšuje vaš ogljični odtis zato pridite na dogodek peš, s kolesom, z javnim ali deljenim prevozom.

SLOVENIA GREEN DESTINATION Platinum

EUROPEAN DESTINATIONS OF EXCELLENCE KRANJ 2023

SUSTAINABLE TOURISM PIONEER

MESTNA OBČINA KRANJ

Zavod za turizem in kulturo Kranj

ZTKK

RADIO KRANJ 97.3

RADIO GORENC

SESTAVIL:	VIC ŠALA	KNJIŽNI LIK ALPHONSE DAUDETA	VZDEVEK ONASSISA	PERNATA ŽIVAL	IVAN TAVČAR	PRIPADNIK NOMADOV	ANA PO DALMATINSKO	ARUBA ASOP OKNJAK TARTARIN TERAKOTA	MESTO OB SKADRSKEM JEZERU V ALBANJI	BORILNA VEŠCINA	GLASBENIK KOSMIRLJ	5	OKAMENELA SMOLA	REKA V FRANCJI	ANTIKVITETA	10	NAJDALJŠI ŠPORTNI TEK	GORA V MAKEDONIJI	NAGOTA, GOLOST	IGRALEC QUINN	MESNA JUHA	13	IGRALKA GARDNER	BUČA (NAREČNO)	SLIKARKA STUPICA	7	ANDREJ JEMEC	BALKANSKI PLES	4																																																																																
GORENJSKI GLAS	DRŽAVNA POLICIJA V NACISTIČNI NEMCIJI	TURŠKI FEVDNI URADNIK	LOŠČILO	BEOTIJSKI REČNI BOG	KLAVDVI TUTTA	LEToviŠČE V ČRNI GORI	KRITIKA, PRESOJA	BAJKA	PLESNI LIK PRI ČETVORKI	MOČNO ZGANA GLINA	ETILNI ALKOHOLO	RANA (MANJŠ.)	PRIP. ZA MERJENJE GOSTOTE MLEKA	11	PROŽNOST (KNJIŽNO)	9	DALJŠI MOŠKI SUKNJIC	ODSLUŽEN VOJAK	ČEBULA (NAREČNO)	3	TOMI JANEŽIČ	NAČRT	NAPAD NA ZNANO OSEBNOST	TRENUTEK	PEVKA FRECE	GROBO DOMAČE SUKNO	6	DRŽAVA V ZDA	PRISTAŠ ELEATOV	KOSMATA ODEJA	GLASBENIK PREDIN	DAN V TEDNU	KRATICA ITAL. RTV	MESTO NA OBALI	OKENSKI OKVIR	PEVEC VIDMAR	NASILJE	VOGAL	HRUP TRUŠČ	MOČVIRJE, ČRETA	ORGANSKO VEČANJE	SKLADBA ZA ZBOR	8	TOM ELLIS	KULTURNA RASTLINA	GORENJSKI GLAS	VAJA V KARATEJU	BRATOV SIN	OTOK V ANTIHIL	14	VAJENJE	OTOK V ANTIHIL	8	KRIZAN-TEMA (NAR.)	PEVEC GOTT	5	OKAMENELA SMOLA	REKA V FRANCJI	ANTIKVITETA	10	NAJDALJŠI ŠPORTNI TEK	GORA V MAKEDONIJI	NAGOTA, GOLOST	IGRALEC QUINN	MESNA JUHA	13	IGRALKA GARDNER	BUČA (NAREČNO)	SLIKARKA STUPICA	7	ANDREJ JEMEC	BALKANSKI PLES	4	ŠPELA TREFALT	PESNICA ŠKERL	ŠANSONJERKA MAVRIC	OBLEKA (KNJIŽNO)	DEDALOV SIN	MORSKA OBALA	MOGOČNA GORA	ORIENTALSKA KRČMA	STREŠNI NAPUŠČ	NAVJE	MIRNO SOŽITJE	UMETNOST	EN A IN DRUGA	SOSEDA HRVAŠKE	VREDNOSTNI PAPIR	ORIENTALSKA KRČMA	STREŠNI NAPUŠČ	DEL NOVE GVINEJE	2	PLETEN BIC	NEDA UKRAĐEN	PEVKA VUICA	KARL IRVING	PRALNI ZAMET	KATJA TRATNIK	4	LIMONIN EKSTRAKT V PRAHU	SOL TET-RABOROVE KISLINE	SOL TET-RABOROVE KISLINE	SOL TET-RABOROVE KISLINE	LEToviŠČE PRI KOPRU	NABOJ (POG.)	ANTIČNO IME REKE GUADIANE V ŠPANJI	60 MINUT	BIBLIJSKI VELIKAN	12

POD GRAJSKO LIPO

5.7. 20.30 DUO SILENCE
12.7. 20.30 VASKO ATANASOVSKI
19.7. 20.30 1Na1: MAŠA BOGATAJ & TINA MARINŠEK
2.8. 20.30 NUŠKA DRAŠČEK
9.8. 21.00 JANEZ BONČINA BENČ
16.8. 20.30 MANCA IZMAJLOVA
23.8. 20.30 NINA STRNAD
30.8. 20.30 TOKAC & MANUELA

- 1. nagrada:** 2 vstopnici za koncert Dua Atanasovski 12. 7. ob 20.30
- 2. nagrada:** 2 vstopnici za koncert 1Na1 – Maša Bogataj & Tina Marinšek 19. 7. ob 20.30
- 3. nagrada:** 2 vstopnici za koncert skupine Batista Cadillac 18. 8. ob 21. uri

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do torka, 4. julija 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 11. 10., **STRUNJAN:** 13.–18. 10., **BERNARDIN:** 12.–15. 11., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 22.–27. 10., **MORAVSKE TOPLICE:** 24. 9.–1. 10., **RADENCI:** 24. 9.–1. 10., **MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–6. 10., **MEDŽUGORJE:** 14.–16. 10., **MANDARINE:** 14.–16. 10., 20.–22. 10., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 27.–30. 10., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 24. 9.–1. 10., 26. 9.–3. 10., 1.–8. 10., 18.–25. 10., 21.–28. 10., 23.–30. 10., **POTEPANJE PO BOSNI:** 9.–13. 10., **VELI LOŠINJ:** 2. 9., **DUGI OTOK, OREBIČ, KORČULA – VEČ TERMINOV.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Ob dnevu državnosti

Radovljica – V petek, 23. junija, ob 18. uri, bo proslava ob dnevu državnosti pri Lipi samostojnosti v Radovljici. Tudi letos bo povezana s tekaško prireditvijo Radol'ska 10ka, ki se bo s startom otroških tekov začela ob 16. uri in nadaljevala s startom Radol'ske 10ke neposredno po proslavi ob 18.30.

Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas v sodelovanju z Občino Cerklje vabi na občinsko proslavo ob dnevu državnosti v petek, 23. junija, ob 20.30. Prireditve Slovenija je moja domovina, ki jo soustvarjajo Kulturno društvo Pod Stražo, KMoPZ Davorina Jenka, Godba Cerklje, Folklor Cerklje in KUD Pod lipo Adergas, bo na stopnišču pred cerkvijo v Adergasu. Slavnostni govornik bo Miha Zevnik.

Kamnik – Osrednja slovesnost Občine Kamnik ob dnevu državnosti bo v petek, 23. junija, ob 20.30 v Mekinjskem samostanu. Slavnostni govornik bo župan Matej Slapar, v kulturnem programu bodo sodelovali Simfonični orkester Domžale - Kamnik, Prvo slovensko pevsko društvo Lira Kamnik ter drugi kamniški kulturni ustvarjalci.

Hotemaže – V soboto, 24. junija, ob 17. uri vabljeni na prireditev ob dnevu državnosti in četrti obletnici dviga zastave pri Kruhkeriji Gorjanc.

Homec – Tradicionalno praznovanje dneva državnosti na Homecu bo v soboto, 24. junija. Ob 18. uri bo sveta maša za domovino v kapeli Povišanja svetega Križa, sledila bo slovesna akademija pred lipo samostojnosti s slavnostnim nagovorom župana mag. Renata Kosec. Praznovanje se bo nadaljevalo z gasilsko veselico pred homškim gasilskim domom. **Železniki** – Proslava Občine Železniki ob dnevu državnosti bo v soboto, 24. junija, ob 20. uri na trgu pred cerkvijo sv. Antona, v primeru slabega vremena pa v Kulturnem domu Železniki. V programu bodo sodelovali citrar Tomaž Plahutnik, baritonist Anton Habjan in MeCPZ Župnije Železniki. Ob 19. uri bo v cerkvi maša za domovino.

Škofja Loka – V Škofji Loki bo osrednja proslava ob dnevu državnosti v nedeljo, 25. junija, ob 19. uri. Slavnostni govornik bo dr. Marko Bošnjak, podpredsednik Evropskega sodišča za človekove pravice. V kulturnem programu bo nastopil Mestni pihalni orkester Škofja Loka. Prireditve bo na Trgu pod gradom, v primeru dežja pa v Sokolskem domu.

Zahvalna maša

Selca – Župnija Selca in Kulturno društvo dr. Janez Ev. Krek Selca vabita na zahvalno sveto mašo ob dnevu državnosti in 1050. obletnici prve omembe Selc, ki bo v nedeljo, 25. junija, ob 9. uri v župnijski cerkvi sv. Petra v Selcih. Slovesnost bo vodil ljubljanski pomožni škof Franc Šuštar.

Taljenje železa

Železniki – Muzejsko društvo Železniki vabi na ogled taljenja po 2500 let starem postopku. Začelo se bo v petek, 23. junija, popoldne v gradnjo pečni na prireditvenem prostoru pri pošti na Češnjici. V soboto si bodo obiskovalci lahko ves dan ogledali rezultate preteklih taljenj, popoldne pa bodo peč začeli segreti na višjo temperaturo in začeli letošnje taljenje, ki bo predvidoma potekalo do mraka.

IZLETI

Kolesarjenje po občini Naklo

Naklo – Društvo upokojencev Naklo v nedeljo, 25. junija, v počastitev občinskega praznika in dneva državnosti občane vabi na kolesarjenje. Start bo ob 9. uri pred Mladinskim športnim parkom, zbiranje prijav bo potekalo od 8.30 dalje. Udeleženci bodo vozili na lastno odgovornost, z upoštevanjem cestnoprometnih predpisov in v primerni kolesarski opremljeni (čelada).

Kolesarski izlet DU Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v torek, 27. junija, vabi na kolesarski izlet, ki bo potekal na relaciji Kranj–Zg. Duplje–Kriva jelka–Naklo–Kranj. Na srednje zahtevno pot, dolgo 30 kilometrov, bodo udeleženci zapeljali z lastnimi kolesi ob 8. uri pri mestnem vodnjaku na Glavnem trgu.

OBVESTILA

Srečanje upokojencev občine Radovljica

Begunje – Društvo upokojencev Begunje v četrtek, 29. junija, ob 10. uri vabi na srečanje vseh upokojencev občine Radovljica, ki bo v Dub baru v Begunjah. Rok za prijave je 27. junij. Zbirajo jih zaradi organizacije prehrane, in sicer na 04 5333908 (vsak dan, razen ob torkih, od 14. do 22. ure) ter na 031 790 918 (Francka) in e-naslovu francka.pretnar@gmail.com.

Vabilo za člane MDI Kranj

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj svoje člane vabi na enotedensko ohranjanje zdravja v Hotelu Delfin v Izoli (od 12. do 19. avgusta). Prijave sprejemajo do 13. julija v času uradnih ur društvene pisarne (v torek in četrtek od 15. do 17. ure).

PREDAVANJA

Predavanje o El Caminu

Dvorje – Klub Liberius v ponedeljek, 26. junija, ob 19. uri vabi na predavanje El Camino – pot, ki spremeni ljudi. O svoji poti bo v piceriji Pod Jenkovo lipo spregovorila Eva Remškar, oblikovalka, romarka, ambasadorica hoje po Caminu. Vstop je prost.

KONCERTI

Drugi koncert Šenčurskih poletnih glasbenih srečanj

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur v ponedeljek, 26. junija, ob 20. uri vabi na koncert Med nebom in zemljo v okviru 7. festivala Šenčurska poletna glasbena srečanja. V Domu krajanov bosta nastopila Godalni kvartet Nova in sopranistka Gaja Sorž.

IVAN SIVEC

CVETOČA Slovenija
Sedem stopenj do neba

Prijubljeni pisatelj Ivan Sivec je knjigo posvetil Sloveniji, ki jo ima neizmerno rad in ji želi vse najboljše. Prebrali boste zgodbe o dveh mladih zdravnikih, ki povsod naletita na ovire, o eni od številnih radijskih postaj na naših tleh, o pasjem prijatelju, katerega družba je velikokrat boljša od človeške, o zakoncih, ki se jima šele v času covida-19 odprejo oči ...

200 strani, trda vezava

15 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 21. 6. 2023
5, 8, 14, 15, 24, 34, 35 in 36

Loto PLUS: **9, 10, 11, 12, 25, 32, 34 in 14**
Lotko: **3 3 2 4 9 2**

Sklad 25. 6. 2023 za Sedmico: **500.000 EUR**
Sklad 25. 6. 2023 za PLUS: **2.830.000 EUR**
Sklad 25. 6. 2023 za Lotko: **300.000 EUR**

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

JOKER OUT KOKOSY FAT BUTLERS

Loški grad 1. 7. 2023

1050

OKOFJA
LOKA

EVROD

Gorenjski Glas

mojekarte.si

PRODAJA KART

61. ČIPKARSKI DNEVI V ŽELEZNIKI

61ST LACE DAYS IN ŽELEZNIKI

RAZSTAVE ČIPK
KLEKLJARSKO TEKMOVANJE
KULTURNI PROGRAM
VESELICE
KLEKLJARSKA USTVARJALNICA ZA OTROKE
ŽIV ŽAV ZA OTROKE
PRIKAZ KOVANJA ŽEBLJEV
BOGAT SREČELOV
LOVSKI PROGRAM
KLEKLJANJE NA PROSTEM

29. 6. - 2. 7. 2023

Vabi vas Turistično društvo Železniki • www.td-zelezniki.si • f • i

TURISTIČNO DRUŠTVO ŽELEZNIK NA PLAVJU 98, ŽELEZNIKI

Nagrajenci križanke **OBI KRANJ**, z rešitvijo NESKONČNI VODNI UŽITKI, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 9. 6. 2023, so: **Stane Berguš** iz Jesenic, **Blažka Klemenčič** iz Cerkna in **Ivan Hrkač** iz Ljubljane. Vsi nagrajenci prejmejo praktične nagrade. Čestitamo!

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE POSLOVNI PROSTORI

PRODAM
ALI oddam delavnico v Hrastjah, 115 m², za mirno dejavnost ali skladišče, tel.: 031/374-706

23001634

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73, Faks: 236 73 70, E-pošta: info@fesst.si, Internet: www.fesst.si

MOTORNÁ VOZILA

MOTORNÁ KOLESÁ

PRODAM
VESPA 50 H5/91, za 1.300 EUR in vespa 125 PK/86, za 2.300 EUR, obe registrirani, tel.: 041/640-314

23001606

MOPED Tomos Colibri 0.3, starodobnik, registriran, letnik 1955, tel.: 051/650-222

23001636

STROJI IN ORODJA

PRODAM
3 vibrirne mize in šablone za umetni kamen ali druge izdelke iz betona, gipsa, tel.: 041/321-206

23001612

KUTER voziček za meso - mesarski, iz inoxa, 200-litrski, tel.: 051/230-837

23001634

GRADBENI MATERIAL

PRODAM
NOVO strešno opeko Trajanka Dravograd, tel.: 041/716-135

23001637

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM
ZA simbolično ceno prodam vrata 81 x 200 cm in po potrebi dostavim, tel.: 04/59-61-902, 031/724-542

23001625

Za zakisanost telesa, ki nam lahko "nagaja" z različnimi simptomi, je največkrat kriva nepravilna prehrana. Privoščite si jedilnik z bazičnimi jedmi in v telesu spet vzpostavite pravilno kisloto-bazično ravnovesje. V knjigi najdete kar 100 receptov za take jedi. Preizkusite!

Velikost knjige je 210 š x 260 v, trda vezava, 192 strani. Redna cena knjige je 26,90 eur. Akcijska cena knjige je samo

9,90 EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GG | IZLET // ČETRTEK, 29. junija 2023

Ponovitev izleta

ŠIVALNI STROJI IN DVOREC ŠTATENBERG

Vabimo vas na izlet ob reki Dravinji. Najprej si bomo ogledali muzej šivalnih strojev. Potem se bomo odpeljali do dvorca Štatenberg, ki leži v bližini Makol. Dvorec nosi ime po prvotnem gradu Štatenberg in je tu stal že sredi 13. stoletja. Nato se bomo sprehodili do jame Belojača in rudnika Šega. Po kosilu nam bodo predstavili še kmečke stroje, mlin na veter in kmečko izbo. Vabljeni!

Odhodi avtobusa: z AP Radovljica ob 7.00, z AP Creina Kranj ob 7.25, z AP Mercator Primskovo ob 7.35, z AP Škofja Loka ob 7.55. Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 19. ure.

Cena vključuje: prevoz, ogled muzeja šivalnih strojev, ogled dvorca Štatenberg, kosilo, ogled vhoda v jamo Belojača in rudnika Šega, vodenje in DDV

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. **04 201 42 41**.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške. V primeru, da se prijavi premalo gostov, bomo izlet odpovedali.

www.gorenjskiglas.si

Cena izleta je 41 EUR

Gorenjski Glas

ŠIVALNI STROJI

DVOREC ŠTATENBERG

RUDNIK ŠEGA

S to praktično knjigo se boste naučili, kako sadje pravilno vkuhamo, pasteriziramo, glaziramo, kandiramo, posušimo in vložimo v kis ali alkoholne pijače. Preizkusite lahko okoli 100 receptov.

176 strani, 17 x 23 cm, trda vezava

22 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

ŽE 25 LET

Vabimo vas na
16. Mednarodno srečanje starodobnih kolesarjev
ŠKOFJA LOKA, 24. 6. 2023

Dogodek poteka v okviru praznovanja 1050-letnice Škofje Loke in s podporo Občine Škofja Loka.

Društvo Rovtarij, Predilnik 1, Škofja Loka

Postreže vas tudi Cene Prevc

Znamenita škofjeloška kavarna in slaščičarna Homan ima od začetka tega meseca nova najemnika, saj sta jo prevzela Matej Kavčič in Cene Prevc.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – S sedaj že nekdanjim smučarskim skakalcem Cenetom Prevcom iz Dolenje vasi sva se srečala že ob sedmi uri zjutraj, ko se je Mestni trg v Škofji Loki šele prebujal, Cene pa je že pospravljaj in odnašal obrabljeno embalažo.

»V gostinstvu imam že kar nekaj izkušenj, saj sem stregel v različnih lokalih. Je pa seveda sedaj marsikaj drugače,« je med kuhanjem prve jutranje kave povedal Cene Prevc, ki ga je za najem znamenitega loškega lokala navdušil Matej Kavčič iz Žirov.

»Strežem bolj malo, le če je gneča ali če se je za kakšno nerodnost treba opravičiti gostom ...«

Kot je pojasnil, ob začetku poletja ni bilo časa za prenovo, lokal so le temeljito pospravili in nadaljevali delo. So pa odprtje lokala premaknili na 7. uro zjutraj. »Če se bo pred zimo začela prenova Mestnega trga, bomo tudi lokal malce prenovili,« je povedal Cene

Simpatičnega Ceneta Prevca po novem lahko srečate v priljubljeni loški kavarni in slaščičarni Homan. / Foto: Vilma Stanovnik

Prevc in dodal, da ob obilici dela smučarskih skokov in športa še malo ne pogreša.

»Če hočeš, da se stvari premaknejo in potekajo, kot je treba, je povsod, tako v športu kot gostinstvu in drugod, potrebnega kar precej dela in sodelovanja. Vodja lokala je moje dekle, v lokalu sta bili že prej dve redno zaposleni, ki sta ostali. Prav tako v strežbi ostajajo drugi, sam pa sem

največkrat za točilnim pulcom. Strežem bolj malo, le če je gneča ali če se je za kakšno nerodnost treba opravičiti gostom,« je povedal Cene in dodal, da je po novem v lokalu moč popiti tudi njegovo vino, modro frankinjo iz Vinske kleti Metlika.

»Ponudba je sedaj večja, kot je bila, seveda pa ostaja priljubljen sladoled, pa tudi za drugi sladki program

skrbijo v podjetju Mesec slaščice. Zjutraj je moč ob kavi pojesti tudi sveže rogljičke,« še pravi Cene Prevc, ki je domačim hvaležen, da so ga podprli tudi na novi življenjski poti. »Doma sem vedno imel podporo in tako je bilo tudi tokrat. Seveda sem hkrati dobil tudi nekaj opozoril – in tudi za to sem hvaležen,« je še dodal Cene Prevc.

Upokojenci se bodo razveselili »regresa«

Letni dodatek za upokojence bo znašal od 145 do 455 evrov, odvisno od višine pokojnine.

URŠKA PETERNEL

Kranj – Prihodnji petek, 30. junija, bodo upokojenci prejeli letni dodatek, t. i. upokojenski regres. Tisti prejemniki, ki prejemaajo pokojnine, nižje od 600 evrov, bodo prejeli 455 evrov

dodatka. Tisti s pokojninami od 600,01 do 720 evrov bodo prejeli 315 evrov dodatka; s pokojninami od 720,01 do 850 evrov bodo prejeli 255 evrov dodatka; s pokojninami od 850,01 do 1020 evrov bodo prejeli 205 evrov dodatka. Prejemniki pokojnin,

višjih od 1020,01 evra, pa bodo dobili nakazanih 145 evrov dodatka. Letni dodatek bodo prejeli tudi uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Upokojenci pa naj bi se decembra razveselili tudi božičnice, saj je predsednik vlade

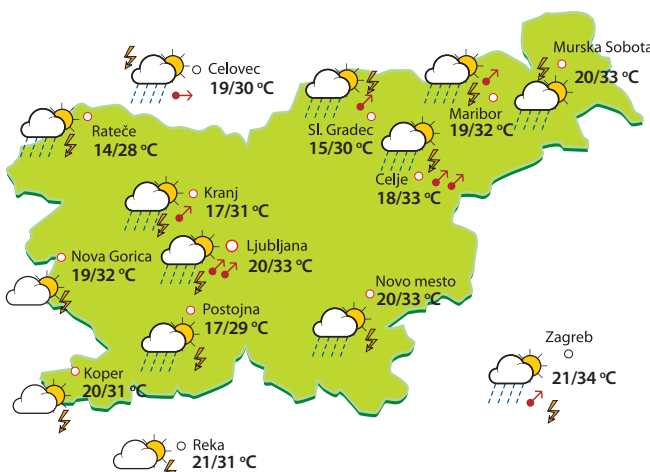
nedavno napovedal, da bodo kot enega od ukrepov za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev uvedli tako imenovani zimski letni dodatek. Ta naj bi bil nekaj nižji od letnega dodatka, znašal naj bi od 58 do 182 evrov, odvisno od višine pokojnine.

vremenska napoved

Danes bo sprva precej jasno, pihal bo jugozahodnik. Popoldne in zvečer bo pihal severnik, več bo spremenljive oblačnosti, nastajale bodo plove in nevihte. Padavine bodo ponoči ponehale. Jutri bo pretežno jasno, pihal bo severni do severovzhodni veter. V nedeljo bo sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK 14/29 °C
SOBOTA 10/27 °C
NEDELJA 10/28 °C

Začenjajo se poletne počitnice

Poletje se je začelo, z njim pa tudi za otroke težko pričakovane poletne počitnice. Kakšne načrte imajo, smo se pogovarjali z učenci tržiške Osnovne šole Bistrica.

Rok Šavs Gramc, 10 let

Komaj sem čakal počitnice. Imam kar precej načrtov, vadil bom klavir, prebral bom veliko knjig, ob sobotah bom z atijem hodil na bazen, avgusta pa gremo končno na morje. Veselim se, da bom plaval in nabiral školjke, zelo rad se kopam v morju, ker je vse tako naravno, vseeno pa bom malo pogrešal šolo in sošolce.

Zoja Avbelj Valjavec, 9 let

Z družino bomo veliko hodili v hribe, prespali bomo na dvatisočaku, vseeno pa grem raje na morje, letos kar dvakrat. Mogoče se bom videla tudi s sošolkami, nisem še prepričana. Odvisno od časa.

Lara Komac, 10 let

Med počitnicami se bom kopala, šli bomo raziskovat na morje, obiskali bomo Bohinjsko jezero, dvakrat se odpravljamo tudi v Podčetrtek, zanimivo bo. Zelo se veselim, da grem na počitnice tudi z babico in dedkom ter bratranci. Sodelovala bom tudi pri Poletavcih tako da moram prebrati nekaj knjig, upam pa, da bomo šli tudi kaj v hribe.

Nika Melihien, 13 let

Počitnice bom preživela »bolj na izi«. Obiskali bomo sorodnike in prijatelje, z avtomodom pa se vsako leto odpravimo na morje. Šla bom na bazen, upam, da ne bo prevelike gneče. Drugače pa sem plesalka in se bom zagotovo naučila kakšne nove koreografije in se družila s prijateljicami.

Rok Gros, 13 let

Med poletjem bom doma pomagal staršem, hodil bom na Gorenjsko plažo, drugače pa se tudi vsak konec tedna odpravimo na morje. Veliko bom supal, plaval in se potapljal, rad pa igram tudi odbojke in tenis, tako da bodo moje počitnice gotovo aktivne. Šole ne bom nič pogrešal. **N. T.**

/ Foto: Gorazd Kavčič

NA GLAS

aforizem

Letos bom ob dnevu državnosti izobesil zastavo z eno roko. Z drugo se bom prijel za denarnico!

Milan Fridauer - Fredi